

REVĪZIJAS IESTĀDE

GADA KONTROLES ZIŅOJUMS

ANNUAL CONTROL REPORT

**Finansē
Eiropas Savienība**

**Nacionālais
attīstības plāns**

**ESF+, ERAF, KF, TPF
01.07.2023. – 30.06.2024.**

Rīgā
21.01.2025.

SAĪSINĀJUMI

AFCOS	Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienests
AI	Eiropas Savienības fondu Atbildīgā iestāde
ALTUM	Akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum"
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DNSH	<i>Do no significant harm</i>
EK	Eiropas Komisija
EPPO	Eiropas Prokuratūra
EPSA	<i>Early preventive system audit</i>
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ERP	Eiropas Revīzijas Palāta
ES	Eiropas Savienība
ESF+	Eiropas Sociālais fonds plus
FI	Finanšu instrumenti
FM	Finanšu ministrija
GI	Grāmatvedības iestāde
GKZ	Gada kontroles ziņojums
KAKD	Komercdarbības atbalsta kontroles departaments
KF	Kohēzijas fonds
KPVIS	ES fondu vadības informācijas sistēma – Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma 2021.-2027. gada plānošanas periodam (e-kohēzija)
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
OLAF	Eiropas Krāpšanas apkarošanas birojs
PP	Pamatprasība (<i>key requirement</i>)
Programma	Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001)
RBMV	<i>Risk based management verifications</i>
RI	Revīzijas iestāde
SI	Sadarbības iestāde
TP	Tehniskā palīdzība
TPF	Taisnīgas pārkārtošanās fonds
VI	Vadošā iestāde
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VKS	Vadības un kontroles sistēma

Saturs

KOPSAVILKUMS.....	4
1. IEVADS	6
2. BŪTISKAS IZMAIŅAS PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SISTĒMĀ(-S)	9
3. IZMAIŅAS REVĪZIJAS STRATĒGIJĀ	10
4. SISTĒMAS REVĪZIJAS (ATTIECĪGĀ GADĪJUMĀ)	11
5. DARBĪBU REVĪZIJAS	24
6. PĀRSKATU REVĪZIJAS	28
7. CITA INFORMĀCIJA	31
8. VISPĀRĒJAIS TICAMĪBAS LĪMENIS	32
9. GADA KONTROLES ZIŅOJUMA PIELIKUMI	34
9.1. SISTĒMAS REVĪZIJU REZULTĀTI	35
9.2. DARBĪBU REVĪZIJU REZULTĀTI.....	36
9.3. APRĒĶINI, UZ KURIEM PAMATOJAS NEJAUŠA ATLASE, KOPĒJAIS KĻŪDU ĪPATSVARS UN KOPĒJAIS ATLIKUŠO KĻŪDU ĪPATSVARS	37
9.4. KONSTATĒTO TRŪKUMU TIPOLOĢIJA 2021-2027	38

KOPSAVILKUMS

1. GKZ ir sagatavojusi RI saskaņā ar Regulas (ES, EURATOM) Nr. 2018/1046¹ 63. panta 5b. un 7. punktu, Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3b. punktu un EK Metodiskajiem norādījumiem par gada kontroles ziņojumu un atzinumu².
2. RI funkcijas attiecībā uz Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments (detalizētāk skatīt *1.1. sadaļu*).
3. GKZ attiecas uz grāmatvedības gadu, kas sākas 2023. gada 1. jūlijā un beidzās 2024. gada 30. jūnijā (detalizētāk skatīt *1.2. sadaļu*).
4. GKZ revīzijas periods ir no 2024. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 15. februārim (detalizētāk skatīt *1.3. sadaļu*).
5. Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) ir viena VI, kas ir deleģējusi daļu savus uzdevumus un funkcijas 12 atbildīgajām iestādēm un vienai SI (Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai), savukārt Valsts kase veic GI funkcijas (detalizētāk skatīt *1.4. sadaļu*).
6. GKZ un revīzijas atzinums ir sagatavoti, pamatojoties uz RI veikto sistēmas auditu, darbību revīziju un pārskata revīzijas rezultātiem. RI nepaļāvās uz citu revidentu darbu. Detalizēta GKZ sagatavošanas gaita ir aprakstīta *1.5. sadaļā*.
7. 2014.-2020. gada plānošanas periodā izveidotā ES fondu vadības un kontroles sistēma pēc būtības paliek nemainīga arī uz 2021.-2027. gada plānošanas periodu. Par identificētajām jaunajām iestādēm un jaunajām funkcijām 2021.-2027. gada plānošanas periodam RI veica agrās brīdināšanas sistēmas auditu un izteica ieteikumus VKS pilnveidei (detalizētāk skatīt *2. sadaļu*).
8. Sākotnējā Revīzijas stratēģija 2021.-2027. gada plānošanas periodam tika izstrādāta un apstiprināta 2024. gada 19. aprīlī. Atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 78. panta 1. punktam stratēģiju pirmo reizi plānots aktualizēt 2025. gada pirmajā ceturksnī, līdz šim izmaiņas Revīzijas stratēģijā nav veiktas (detalizētāk skatīt *3. sadaļu*).
9. RI veikto sistēmas auditu rezultātā GI ir novērtēta 1. kategorijā – darbojas labi, savukārt VI, AI un SI novērtētas 2. kategorijā – darbojas, taču nepieciešami atsevišķi pilnveidojumi. Detalizēta informācija par paveikto attiecībā uz sistēmas auditu darbu ir izklāstīta *4. sadaļā*.
10. Tā kā RI veiktās darbību revīzijas ietvaros pārbaudīja visus EK deklarētos izdevumus (izlase netika veikta) un revīzijas rezultātā netika identificēti neatbilstoši veiktie izdevumi, kopējais kļūdu īpatsvars (TER) netika aprēķināts, bet pieņemts, ka tas ir 0,00 %. Darbību revīzijas rezultāti ir izklāstīti *5. sadaļā*.
11. RI veiktajā pārskatu auditā ir iegūta pārlicība par GI sagatavotā pārskata pilnīgumu, pareizību un ticamību. Detalizēta informācija par veikto revīzijas darbu attiecībā uz pārskatu ir sniegta *6. sadaļā*.
12. RI rīcībā nav informācijas par turpmākiem notikumiem, kuri varētu būtiski ietekmēt šajā GKZ izklāstīto novērtējumu, ticamības līmeni un RI atzinumu (detalizētāk skatīt *7.2. sadaļu*).
13. Revīzijas atzinuma sagatavošanai pārlicība par izdevumu likumību un pareizību un par VKS pienācīgu darbību ir balstīta uz sistēmas auditu un darbību revīzijas rezultātiem, kā arī ir ņemti vērā pārskata revīzijas un pārvaldības deklarācijas pārbaudes rezultāti.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (pārstrādāta redakcija)

² EK 2023. gada 26. jūlijā apstiprināti Metodiskie norādījumi Gada kontroles ziņojuma sagatavošanai un Audita viedokļa sniegšanai kā arī trūkumu novēršanai 2021.-2027. plānošanas periodā (Ares(2023)3757159)

Atsauces periodā netika identificēti neatbilstoši veiktie izdevumi, līdz ar to korekcijas pārskatā nebija nepieciešamas. Attiecīgi RI neveica atlikušā kopējā kļūdu īpatsvara aprēķinu.

Līdz ar to, mūsuprāt, ir sniedzams atzinums bez iebildēm, detalizēti skatīt 5.9. un 8. sadaļā.

1. IEVADS

1.1. Ziņojuma sagatavošanā iesaistītās revīzijas iestādes un citu struktūru identifikācija

Saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadības likumu un Ministru kabineta 2022. gada 14. jūlija noteikumiem Nr. 427 “RI funkciju nodrošināšanas kārtība Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā” RI funkcijas pilda Finanšu ministrija.

Atbilstoši Finanšu ministrijas reglamentam³ Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments veic Eiropas Savienības fondu (Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda plus un Taisnīgas pārkārtošanās fonda) RI funkcijas 2021.-2027. gada plānošanas periodā, t.i. attiecībā uz Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001). RI funkcijas netiek deleģētas.

Funkcionāli un administratīvi **RI vadītājs** ir pakļauts finanšu ministram⁴ un ir tiesīgs tieši ziņot finanšu ministram un Ministru kabinetam, kā tas ir noteikts Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadības likumā un Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta reglamentā. Tāpat reglamentā ir paredzēts izņēmums, ka gadījumos, kad VI vadītājs pilda FM valsts sekretāra pienākumus, tādējādi uz laiku administratīvi pakļaujot RI, tad šādas aizvietošanas gadījumā valsts sekretāra vietnieka ES fondu jautājumos kompetencē nav jautājumi, kas skar RI. Gadījumos, kad valsts sekretāru tā prombūtnes laikā aizvieto valsts sekretāra vietnieks ES fondu jautājumos, normatīvajos aktos noteiktās administratīvā vadītāja funkcijas īsteno finanšu ministrs. Atbilstoši MK 2022. gada 26. aprīļa noteikumiem “Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs, amatu klasifikācijas un amatu apraksta izstrādāšanas kārtība” RI vadītāja amats ir pielīdzināts VI vadītāja amata līmenim.

Savukārt ES fondu **revīzijas departaments** ir FM struktūrvienība, kas administratīvi ir tieši pakļauta valsts sekretāram un funkcionāli pakļauta ministram. Departamenta reglamentā⁵ ir noteikts, ka departaments ir neatkarīgs no pārējām ministrijas struktūrvienībām savas darbības plānošanā, auditu un revīziju veikšanā, ziņojumu sagatavošanā un atzinuma sniegšanā, un tas darbojas, ievērojot Starptautisko revīzijas un apliecinājuma standartu padomes izdotos standartus un Starptautiskās grāmatvežu ētikas standartu padomes izdoto Ētikas kodeksu. Departaments neiesaistās ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības finansēto programmu un projektu īstenošanā, iekšējās kontroles sistēmas izveidošanā, atsevišķu projektu un programmu izstrādē.

2021.-2027. gada plānošanas periodā saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadības likuma 11. pantu FM ir noteikta arī kā atbildīgā iestāde. AI vadītāja pienākumus FM veic **Administratīvā sektora vecākais eksperts** vai tā aizvietoja prombūtnes laikā⁶. FM Administratīvais sektors un tā vadītāja ir **iesaistīti** daudzu **RI darbībai nepieciešamo atbalsta funkciju nodrošināšanā**. RI veica izvērtējumu un uz šī GKZ sagatavošanas brīdi secināja, ka ietekme uz RI darbu un neatkarību tiek vērtēta kā minimāla un nav būtiska, jo

- FM kā atbildīgajai iestādei ir ierobežots funkciju apjoms, kā arī
- ir noteikts kompensējošs mehānisms – AI vadītājs, kas ir vecākais eksperts, lai arī strādā tiešā Administrācijas vadītājas pakļautībā, tomēr kā administratīvā sektora vecākais eksperts nav tieši iesaistīts funkcijās, kas sniedz atbalstu revīzijas iestādei.

³ Finanšu ministrijas 2023. gada 17. aprīļa reglaments Nr. 1.1-4/12/3

⁴ Nostiprināts FM 2023. gada 17. aprīļa reglamentā Nr. 1.1-4/12/3 ([FM reglaments](#) | [Finanšu ministrija](#)) un FM nolikuma 12¹. punktā ([FM nolikums](#) | [Finanšu ministrija](#))

⁵ 2023. gada 19. maija ESFRD reglaments Nr. 1.1-4/12/4

⁶ Atbilstoši FM 2024. gada 27. maija Rīkojuma Nr.192 “Par Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu vadības un kontroles sistēmu Finanšu ministrijā” 2. punktam

1.2. Atsauces periods (piemēram, grāmatvedības gads)

Šis GKZ aptver grāmatvedības gadu, kas sākas 2023. gada 1. jūlijā un beidzās 2024. gada 30. jūnijā (3. grāmatvedības gads⁷).

1.3. Revīzijas periods (kura laikā notika revīzijas darbs)

Saskaņā ar RI vadītāja 2024. gada 19. aprīļa apstiprināto Revīzijas stratēģiju šī GKZ revīzijas periods ir no 2024. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 15. februārim.

1.4. Ziņojumā aplūkotās darbības programma(-as) un tās/to vadošā(-ās) iestāde(-žu) identifikācija. Ja ziņojums attiecas uz vairāk kā vienu programmu vai fondu, informācija jāsniedz atsevišķi par katru programmu un fondu, katrā punktā norādot informāciju, kas īpaši attiecas uz konkrēto programmu un/vai fondu.

GKZ attiecas uz vienoto VKS, kas ir izstrādāta, lai īstenotu Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) un attiecīgos fondus:

- Eiropas Reģionālās attīstības fondu,
- Kohēzijas fondu,
- Eiropas Sociālo fondu plus,
- Taisnīgas pārkārtošanās fondu.

Latvijā Programmai ir viena VI – Finanšu ministrija, kas ir deleģējusi savus uzdevumus un funkcijas 12 atbildīgajām iestādēm (11 nozaru ministrijām un Valsts kancelejai) un vienai SI (Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai), kas kopumā veido trīs ES fondu ieviešanas līmeņus:

- VI, kas kopumā ir atbildīga par efektīvu Programmas pārvaldību, plānošanas dokumentu izstrādi, VKS apraksta sagatavošanu, aktualizēšanu un iesniegšanu RI, starpniekstruktūru (AI un SI) darbības pārraudzību, kā arī par informācijas, publicitātes un saziņas pasākumu izpildi ES fondu vadībā, informācijas sniegšanu EK par stratēģiski svarīgiem projektiem un Programmas snieguma datiem. Tāpat VI ir atbildīga par projektu iesniegumu atlases metodikas un krāpšanas un korupcijas apkarošanas stratēģijas izstrādi, Programmas ieguldījumu izvērtēšanu, Pārvaldības deklarāciju un apstiprinājuma par izdevumu attiecināmību pārskatos sniegšanu. Papildus tam VI pilda atbildīgās iestādes pienākumus attiecībā uz tehnisko palīdzību un nodrošina tās īstenošanas efektivitāti.
- AI galvenie uzdevumi ietver projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju un to piemērošanas metodiku izstrādi un valsts normatīvo aktu par specifisko atbalsta mērķu īstenošanu izstrādi, specifisko atbalsta mērķu rezultātu sasniegšanu, tostarp iznākuma un rezultātu rādītāju uzraudzību, kā arī vienkāršoto izmaksu metodiku izstrādi saskaņā ar nozaru kompetencēm.
- SI ir atbildīga par projektu iesniegumu atlasīšanu un līgumu slēgšanu ar finansējuma saņēmējiem, projektu īstenošanas uzraudzības un kontroles nodrošināšanu (maksājuma pieprasījumu pārbaudes, iepirkumu pārbaudes, pārbaudes projektu īstenošanas vietās, projektu mērķu un iznākuma rādītāju sasniegšanas uzraudzība, problēmu projektu īstenošanā analīze), lēmumu pieņemšanu un ziņošanu par neatbilstībām, e-kohēzijas sistēmas (KPVIS) darbību un sabiedrības informēšanu par projektu īstenošanu.

Savukārt, Valsts kase Programmas ietvaros veic GI funkcijas, tostarp sagatavo maksājuma pieteikumus, kas iesniedzami EK, un sagatavo pārskatus (kontu slēgumus), apliecinot to pilnīgumu, precizitāti un ticamību.

⁷ Tā kā 2021.-2027. gada plānošanas perioda VKS apraksts tika apstiprināts 2023. gada 12. septembrī un iesniegts Revīzijas iestādei 2023. gada 6. oktobrī, fondu ieviešana uzsākta 2023. gadā, kad apstiprināti un uzsākti pirmie projekti, un pirmie izdevumi EK deklarēti tikai 3. grāmatvedības gadā, tad šis "Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.-2027. gadam" ir uzskatāms par pirmo audita gadu.

Funkciju sadalījums starp iestādēm, kā arī VKS iesaistīto iestāžu pienākumi un tiesības ir noteikti Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadības likumā⁸ un detalizēti izklāstīti VI un GI VKS aprakstā (skatīt 2.1 sadaļu).

Informācija par ES fondu administrēšanā iesaistītajām iestādēm ir atspoguļota 1. tabulā:

1. tabula

ES fondu administrēšanā iesaistītās iestādes sadalījumā pa fondiem

Funkcija VKS ietvaros	Fonds	Iestāde
Vadošā iestāde	ERAF KF ESF+ TPF	Finanšu ministrija
Sadarbības iestāde		Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
Grāmatvedības iestāde		Valsts kase
Atbildīgā iestāde	ERAF	• Ekonomikas ministrija • Iekšlietu ministrija • Izglītības un zinātnes ministrija • Klimata un enerģētikas ministrija • Kultūras ministrija • Labklājības ministrija • Satiksmes ministrija • Valsts kanceleja • Veselības ministrija • Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
	KF	• Finanšu ministrija • Klimata un enerģētikas ministrija • Satiksmes ministrija • Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
	ESF+	• Ekonomikas ministrija • Izglītības un zinātnes ministrija • Kultūras ministrija • Labklājības ministrija • Tieslietu ministrija • Valsts kanceleja • Veselības ministrija • Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
	TPF	• Ekonomikas ministrija • Izglītības un zinātnes ministrija • Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

1.5. Ziņojuma un atbilstošā revīzijas atzinuma sagatavošanai veikto darbību apraksts

RI sagatavo GKZ saskaņā ar Regulas (ES, EURATOM) Nr. 2018/1046⁹ 63. panta 5b. un 7. punktu, Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3b. punktu un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 427 “RI funkciju nodrošināšanas kārtība Eiropas Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.–2027. gada plānošanas periodā”¹⁰.

⁸ <https://likumi.lv/ta/id/331743>

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (pārstrādāta redakcija)

¹⁰ <https://likumi.lv/ta/id/334046>

RI nepaļaujas uz citu revidentu darbu, jo tās funkcijas veic tikai Finanšu ministrija. RI vadītājs apstiprina GKZ atbilstoši Finanšu ministrijas 2015. gada 22. maija rīkojumam Nr. 215 “Par dokumentu parakstīšanas tiesībām”¹¹.

GKZ sagatavošanai tika izmantota šāda informācija:

- RI veikto sistēmas auditu rezultāti (skatīt 4. sadaļu);
- RI veiktās darbību revīzijas rezultāti (skatīt 5. sadaļu);
- RI veiktās pārskatu revīzijas rezultāti (skatīt 6. sadaļu);
- Informācija par iespējamām krāpšanas riskiem no AFCOS (skatīt 7.1. sadaļu);
- Informācija par Programmas īstenošanas progresu, kas ir iegūta no dalības Uzraudzības komitejā novērotāja statusā, VI progresa ziņojumiem Ministru kabinetam un KPVIS;

ERP un EK auditi revīzijas periodā nav veikti, tai skaitā attiecībā uz Pamatprasības (*key requirement*) Nr. 11 novērtējumu RI vai *Early preventive system audit* (EPSA) 2021.-2027. gada plānošanas periodam.

RI veica VI 2024. gada 27. decembrī iesniegtā Pārvaldības deklarācijas projekta pārbaudi, salīdzinot tajā iekļauto informāciju ar sava revīzijas darba rezultātiem, lai pārliecinātos, ka Pārvaldības deklarācijā nav nekādu / būtisku noviržu vai neatbilstību.

2025. gada 15. janvārī RI informēja VI par veiktās pārbaudes rezultātiem, norādot ka revīzijas darbs nerada pamatu apšaubīt pārvaldības deklarācijā sniegtos apliecinājumus. Laika periodā no 2025. gada 15. janvāra līdz GKZ apstiprināšanai un atzinuma sniegšanai atbilstoši RI pieejamai informācijai nav konstatēti apstākļi, kas varētu ietekmēt RI veiktās pārbaudes rezultātu.

Pamatojoties uz šo informāciju, RI izsniedza revīzijas atzinumu bez iebildēm, kā tas ir detalizēti aprakstīts 5.9. un 8. sadaļās.

2. BŪTISKAS IZMAIŅAS PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SISTĒMĀ(-S)

2.1. Ziņas par jebkādam būtiskām izmaiņām pārvaldības un kontroles sistēmās, kas saistītas ar vadošās iestādes pienākumiem, jo īpaši attiecībā uz funkciju deleģēšanu starpniekstrukturām, struktūru, kurai uzticēta grāmatvedības funkcija, un apstiprinājums par to atbilstību 72.–76. un 81. pantam, pamatojoties uz revīzijas iestādes veikto revīzijas darbu

Pārvaldības un kontroles sistēma Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) detalizēti aprakstīta:

- 2023. gada 12. septembrī apstiprinātājā VI un GI VKS aprakstā (par situāciju uz 2023. gada 1. aprīli), kas RI tika iesniegta 2023. gada 6. oktobrī un
- 2024. gada 24. oktobrī aktualizētajā VI un GI VKS aprakstā (iekļautas veiktās izmaiņas līdz 2024. gada 30. jūnijam).

Revīzijas stratēģijas 2024.-2026. gadam izstrādes ietvaros tika veikts risku novērtējums un konstatēts, ka **2014.-2020. gada plānošanas periodā izveidotā ES fondu vadības un kontroles sistēma pēc būtības paliek nemainīga arī uz 2021.-2027. gada ES fondu plānošanas periodu**. Vadības un kontroles sistēmā saglabājas tā pati VI (Finanšu ministrija), kas noteiktu funkciju apjomu deleģē virknei AI (lielākoties jau iepriekš šo funkciju pildījušas nozaru ministrijas un Valsts Kanceleja) un jau plašu pieredzi uzkrājušai SI (Centrālā finanšu un līgumu aģentūra). Savukārt, Valsts kase, kas 2014.-2020. gada plānošanas periodā pildīja sertifikācijas iestādes funkcijas, turpina pildīt GI funkcijas 2021.-2027. gada plānošanas periodā. Par funkciju sadalījumu skatīt arī 1.4. sadaļā.

¹¹ Veikti grozījumi ar 2018. gada 12. marta Rīkojumu Nr. 97 un 2022. gada 21. aprīļa Rīkojumu Nr. 240.

VKS ietvaros tika identificētas atsevišķas izmaiņas AI sastāvā (Zemkopības ministrija izklāta, toties Iekšlietu ministrija un no jauna izveidotā Klimata un enerģētikas ministrija iekļautas VKS sastāvā, kā arī Finanšu ministrijai noteiktas papildu AI funkcijas), jauna fonda (TPF) integrēšana programmā, kā arī atsevišķu jaunu funkciju atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 prasībām un programmas saturam ieviešana VKS iestādēm. Jaunās funkcijas ietver, piemēram, pāreju uz riskos balstītām pārvaldības pārbaudēm un jaunu vai paplašinātu horizontālo principu ieviešanas koordinēšanu.

Tādējādi VKS novērtējumu RI sniedza pirmajā plānošanas perioda sistēmas auditā “Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām”, kas atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 1. punktam un 2024. gada 19. aprīlī RI apstiprinātajai Revīzijas stratēģijai 2024.-2026. gadam tika ieplānots 2024. gadā, ziņojuma datums 2025. gada 9. janvāris.

Sistēmas auditā tika iekļauts gan sākotnējais, gan arī aktualizētais VKS apraksts un tajā veiktās izmaiņas. Detalizētāk veiktā sistēmas audita apjoms un rezultāti aprakstīti 4.3.1. sadaļā.

2.2. Informācija par uzlabotu samērīgu pasākumu piemērošanu, ievērojot 83., 84. un 85. pantu

RI apliecinā, ka pārskata periodā Programmai nav tikuši piemēroti uzlaboti samērīgi pasākumi atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 83., 84. un 85. panta prasībām.

3. IZMAIŅAS REVĪZIJAS STRATĒGIJĀ

3.1. Ziņas par jebkādam izmaiņām revīzijas stratēģijā un saistītie paskaidrojumi. Jo īpaši norāda visas izmaiņas atlases metodē, ko izmanto revīzijas darbībām (sk. 5. punktu), un to, vai stratēģija tika mainīta tāpēc, ka tiek piemēroti uzlaboti samērīgi pasākumi, ievērojot 83., 84 un 85. pantu.

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) ir izstrādāta viena atsevišķa Revīzijas stratēģija, kas aptver visus četrus programmā iekļautos fondus (ERAF, KF, ESF+ un TPF).

Sākotnējā Revīzijas stratēģija 2021.-2027. gada plānošanas periodam tika izstrādāta un RI vadītājs to apstiprināja 2024. gada 19. aprīlī. Atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 78. panta 1. punktam stratēģiju pirmo reizi plānots aktualizēt 2025. gada pirmajā ceturksnī, līdz šim izmaiņas Revīzijas stratēģijā nav veiktas.

Apliecinām, ka visi auditi un revīzijas uz GKZ sagatavošanas brīdi ir noslēgti un gala ziņojumi ir apstiprināti un nosūtīti. RI revīzijas periodā veiktais darbs kopumā atbilst apstiprinātai Revīzijas stratēģijai, izņemot

- izmaiņas plānotajā apjomā sistēmas audits, skatīt 4.2. sadaļu;
- nelielu atkāpi attiecībā uz darbību revīzijas izlasi – tā nebija nepieciešama, jo atsaucies periodā¹² EK deklarētas tikai trīs atlases vienības. Detalizētāk skaidrots 5.2. sadaļā.

Pārskata periodā Programmai nav piemēroti uzlaboti samērīgi pasākumi atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 83., 84. un 85. panta prasībām, tādējādi Revīzijas stratēģija nav mainīta saistībā ar uzlabotu samērīgu pasākumu piemērošanu.

¹² 3. grāmatvedības gads: no 2023. gada 1. jūlija līdz 2024. gada 30. jūnijam

4. SISTĒMAS REVĪZIJAS (attiecīgā gadījumā¹³)

4.1. Ziņas par struktūrām (tostarp par revīzijas iestādi), kas veikušas revīzijas par programmas pārvaldības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību ("sistēmas revīzijas").

Revīzijas periodā sistēmas revīziju jeb auditu veica RI, kuras funkcijas pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments (detalizētu informāciju skatīt *1.1. sadaļā*).

4.2. Veikto revīziju pamatojuma apraksts, tostarp atsauce uz piemērojamo revīzijas stratēģiju, jo īpaši uz riska novērtēšanas metodoloģiju un rezultātiem, uz kuru pamata tika izstrādāts sistēmas revīziju revīzijas plāns. Ja riska novērtējums ir atjaunināts, tas būtu jāapraksta 3. punktā, norādot revīzijas stratēģijas izmaiņas.

Sistēmas auditi revīzijas periodā tika plānoti atbilstoši RI auditējamo **funkciju riska novērtējumam**. Izstrādājot sākotnējo 2021.-2027. gada plānošanas perioda revīzijas stratēģiju, tika veikts riska novērtējums visā audita vidē ar mērķi noteikt auditējamo sistēmu riska pakāpi un, pamatojoties uz šo novērtējumu, noteikt veicamo auditu prioritāti.

ES fondu VKS novērtēšanas pamatā tiek izmantots COSO¹⁴ modelis iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanai. Tas aptver piecus savstarpēji saistītus iekšējās kontroles vides pamatelementus (kontroles vide, risku novērtējums, kontroles procedūras, informācija un komunikācija, uzraudzība), kuri, savukārt, tiek iedalīti sīkāk 17 principos. Lai efektīva iekšējās kontroles sistēma samazinātu risku nesasniegt nospraustos mērķus, katram no pieciem iekšējās kontroles vides pamatelementiem un to attiecīgajiem principiem ir jābūt klātesošiem, un tiem ir jādarbojas kopā integrētā veidā, (skatīt *1. attēlu*).

1. attēls

COSO modeļa ilustrācija (angļu valodā)

Attiecībā uz ES fondiem, Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XI pielikumā ir noteiktas pamatprasības VKS novērtējumam, savukārt detalizēti pamatprasību kritēriji ir sniegti EK 2023. gada 31. maijā apstiprinātajos Metodiskajos norādījumos par vadības un kontroles sistēmas novērtējumu dalībvalstīs (Ares(2023)3757159). Sistēmu auditu risku izvērtējumam RI COSO modeļa principus attiecina uz atbilstošajām EK noteiktajām pamatprasībām un kritērijiem, kas aptver visas dalībvalstij noteiktās funkcijas attiecībā uz VI un GI¹⁵, kas apkopoti *2. tabulā*.

¹³ Šis punkts ir fakultatīvs attiecībā uz programmām, kurām attiecīgajā grāmatvedības gadā piemēro uzlabotus samērīgus pasākumus.

¹⁴ The Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission: <https://www.coso.org/>, Internal Control – Integrated Framework, 2013

¹⁵ Detalizētu RI auditējamo funkciju saraksts saskaņā ar EK definētajām pamatprasībām un kritērijiem un COSO modeļa principiem pieejams 2024. gada 14. aprīlī apstiprinātās Revīzijas stratēģijas 3.2. sadaļas 7. tabulā.

RI auditējamo funkciju saraksts

Nr.	Dalībvalstij noteiktā funkcija	PP (Key Requirement)	COSO modeļa elements	Auditējamā iestāde
1.	Normatīvie akti un kontroles vide, risku vadība	1PP – Atbilstošs funkciju nošķīrums un atbilstošas rakstiskas procedūras ziņošanai par starpniekstrukturārai deleģētajiem uzdevumiem un to pārraudzība un uzraudzība	Kontroles vide Risku novērtējums Informācija un komunikācija	VI AI SI
2.	Projektu atlase	2PP – Atbilstoši kritēriji un procedūras darbību atlasei 3PP – Atbilstoša informācija saņēmējiem par atbalsta nosacījumiem, kas piemērojami atlasītajām darbībām	Kontroles procedūras Informācija un komunikācija	VI AI SI
3.	Vadības un kontroles aktivitātes	4PP – Atbilstoša pārvaldības verifikācija, tostarp atbilstošas procedūras finansējuma, kas nav saistīts ar izmaksām, nosacījumu izpildes pārbaudei un vienkāršotu izmaksu iespējām	Kontroles procedūras	VI SI
4.	Revīzijas liecības	5PP – Efektīva sistēma, kas nodrošina, ka tiek glabāti visi dokumenti, kas nepieciešami revīzijas liecībai	Kontroles procedūras	VI AI SI
5.	IT sistēma	6PP – Uzticama elektroniskā sistēma (tostarp savienojumi ar elektroniskajām datu apmaiņas sistēmām ar saņēmējiem), kas paredzēta datu reģistrēšanai un glabāšanai uzraudzības, izvērtēšanas, finanšu pārvaldības, verifikācijas un revīzijas nolūkos, tostarp atbilstoši procesi, lai nodrošinātu datu un lietotāju autentifikācijas drošību, integritāti un konfidencialitāti	Kontroles procedūras Informācija un komunikācija Uzraudzība	VI AI SI
6.	Pret krāpšanas pasākumi	7PP – Samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu efektīva īstenošana	Uzraudzība	VI AI SI
7.	Pārvaldības deklarācija	8PP – Atbilstošas procedūras pārvaldības deklarācijas izstrādei	Uzraudzība	VI SI
8.	MPEK un pārskatu sagatavošana	9PP – Atbilstošas procedūras, kas paredzētas tam, lai apstiprinātu, ka pārskatos iekļautie izdevumi ir likumīgi un pareizi 10PP – Atbilstošas procedūras maksājumu pieteikumu un pārskatu izstrādei un iesniegšanai un pārskatu pilnīguma, precizitātes un patiesuma apstiprināšanai	Kontroles procedūras Uzraudzība	VI VI GI

Riska novērtējums sistēmas auditu plānošanai tiek veikts vienā līmenī – ar mērķi noteikt katras definētās funkcijas riska pakāpi. Šāda funkcijas līmeņa risku novērtēšana ir izvēlēta, ņemot vērā, ka secīgi jau otro plānošanas periodu pēc kārtas struktūrfondu investīcijas Latvijā tiek apvienotas vienā programmā ar vienu VI, vienu GI un vienu SI. Riska pakāpes vērtējumu ietekmē RI izvēlētie pastāvošā riska faktori (funkcijas sarežģītība, krāpšanas iespējamība un iespēja manipulēt ar finanšu rādītājiem, funkcijas nozīme fondu mērķu sasniegšanā) un kontroles riska faktori (izmaiņas procesā, izveidoto kontroļu kvalitāte), kuru skaitlisko īpatsvaru summas reizinājums nosaka attiecīgās funkcijas sistēmas audita prioritāti.

2024. gada 19. aprīlī apstiprinātajā Revīzijas stratēģijā VI un GI izveidotās VKS risku novērtējumu RI veica, izmantojot savu 2014.-2020. gada plānošanas perioda pieredzi gan attiecībā uz auditējamām funkcijām, gan arī Programmas VKS iestādēm. Kopumā trīs auditējamās funkcijas tika novērtētas ar augstu risku, četras – ar vidēju un viena – ar zemu¹⁶. Veiktā risku novērtējuma rezultāti ir apkopoti 3. tabulā.

3. tabula

RI auditējamo funkciju risku novērtējums

Nr.	Revidējamā funkcija	CCI	Programmas nosaukums	Par revīziju atbildīgā struktūra	Riska novērtējuma rezultāts (funkcijas prioritāte revīzijas perioda sākumā)	RI apsvērumi un sistēmas auditu plāns (revīzijas perioda sākumā)
1.	Normatīvie akti un kontroles vide, risku vadība	2021LV16FFPR001	Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.-2027. gadam	RI	Augsta	Auditēts revīzijas periodā 2024. gadā
2.	Projektu atlase				Vidēja	Plānots auditēt 2025. gadā
3.	Vadības un kontroles aktivitātes				Vidēja	Auditēts revīzijas periodā 2024. gadā, procedūru līmenī RBMV un FI
4.	Revīzijas liecības				Zema	Auditēts revīzijas periodā 2024. gadā, lai izvērtētu pret Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XIII pielikuma prasībām
5.	IT sistēma				Vidēja	Plānots auditēt 2025. gadā
6.	Pret krāpšanas pasākumi				Augsta	Auditēts revīzijas periodā 2024. gadā
7.	Pārvaldības deklarācija				Vidēja	Auditēts revīzijas periodā 2024. gadā, jo pārvaldības deklarācijas pārbaude tiek veikta katru gadu
8.	Maksājuma pieteikumu un pārskatu sagatavošana				Augsta	Auditēts revīzijas periodā 2024. gadā, jo pārskatu revīzija tiek veikta katru gadu

Šajā revīzijas periodā Revīzijas stratēģijā bija plānoti četri auditi:

1. Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām VI, AI, SI un GI (tai skaitā jauno TPF, jaunajiem horizontālajiem principiem, riskos balstītu pārbažu pieeju, revīzijas liecību atbilstošu uzglabāšanu un pretkrāpšanas pasākumiem);
2. FI sistēmas audits par ieviešanu un uzraudzību atbildīgajās iestādēs;
3. VI pārvaldības deklarācijas pārbaude;
4. Maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanas sistēmas audits – aptverti būtiskie maksājumu pieteikumu un kontu slēguma sagatavošanas procesa aspekti.

Informācija par sistēmas auditu izpildes gaitu ir sniegta 4. tabulā. Savukārt galvenie konstatējumi un secinājumi ir aprakstīti 4.3. sadaļā. Detalizētu audita pārbažu apjomu skatīt

¹⁶ Detalizēts RI auditējamo funkciju risku novērtējums pieejams 2024. gada 19. aprīlī apstiprinātās Revīzijas stratēģijas 3. pielikumā.

4.3. sadaļā un SFC2021 sistēmā iesniegtajā RI agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audita ziņojumā.

4. tabula

Revīzijas periodā veiktie sistēmas auditu statuss

Par auditu atbildīgā institūcija	Audita veids	Audita veikšanas periods ¹⁷	Audita nosaukums	Audita gala ziņojuma datums	Audita ziņojuma nosūtīšanas datums SFC2021
RI	Sistēmas audits	25.06.2024 - 05.12.2024	Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām	09.01.2025	10.01.2025
RI	Pārskatu revīzija	06.01.2025	GI sagatavoto pārskatu revīzija t.sk. maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanas sistēmas audits	15.01.2025	-
RI	Pārvaldības deklarācijas pārbaude	06.01.2025	VI pārvaldības deklarācijas pārbaude	15.01.2025	-

Attiecībā uz augstāk 2. punktā minēto FI sistēmas auditu – tas 2024. gadā netika veikts, tā kā revīzijas periodā netika veiktas/noslēgtas vadības kontroles aktivitātes un 3. grāmatvedības gada ietvaros EK ir deklarēts tikai ieguldījums FI. Līdz ar to RI pieņēma lēmumu veikt darbību revīziju, kuras laikā lai arī netika novērtēta VKS darbības efektivitāte, tomēr tika veiktas pārbaudes, lai gūtu pārliecību par FI ieviešanas un uzraudzības sistēmas izveidošanu. RI veiktais darbs un izdarītie secinājumi aprakstīti 5. sadaļā.

Savukārt, attiecībā uz 4. punktā maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanas sistēmas auditu – izmaiņas apjomā skatīt 4.3.2. sadaļā.

4.3. Attiecībā uz tabulu 9.1. punktā – sistēmas revīziju galveno konstatējumu un secinājumu apraksts, ieskaitot uz konkrētām tematiskajām jomām vērstās revīzijas

4.3.1. Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audita jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām rezultāti

2024. gadā RI veica agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) auditu jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām (Nr. SA/ESIF/2024/13). Audita darbs tika plānots, ņemot vērā riskus, kas identificēti attiecībā uz ES fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda izmaiņām un iepriekšējo vadības un kontroles sistēmas novērtējumu 2014.-2020. gada plānošanas periodā.

Auditējamais periods bija no 2021. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 30. septembrim¹⁸ vai atsevišķām procedūrām – vēlāk, atbilstoši to apstiprināšanas un iesniegšanas RI datumam.

Auditā tika aptverti visi ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) fondi – ERAF, KF, ESF+ un TPF.

Galvenais audita mērķis bija novērtēt, vai 2014.-2020. gada plānošanas periodā izveidotā ES fondu vadības un kontroles sistēma un tajā veiktās izmaiņas atbilst EK prasībām 2021.-2027. gada plānošanas periodam.

Audita ietvaros tika pārbaudītas sekojošas EK definētās pamatprasības (*key requirements*) un vērtēšanas kritēriji:

¹⁷ Datums, kad tika uzsākta audita pārbaūžu veikšana līdz audita pārbaūžu pabeigšanai

¹⁸ Datums, kad izgūti pēdējie dati no KPVIS un uzsākta konstatējumu saskaņošana ar auditējamām iestādēm.

Audita apjomā tika iekļautas tās 2021.-2027. gada plānošanas perioda kohēzijas politikas vadības un kontroles sistēmas iestādes, kuras ir jaunas iestādes sistēmā vai veic kādu jaunu funkciju, skatīt apkopojumu 5. tabulā.

5. tabula

EPSA audita apjomā iekļautās iestādes

Nr.	VKS iestāde	Iestādes loma / funkcija
1.	VI	Jauns risku vadības fokuss, kā arī par horizontālā principa “Nenodarīt būtisku kaitējumu” (DNSH) koordināciju nav noteikta atsevišķa VKS iestāde – atbildīga katra AI par savu investīciju jomu, tomēr programmas līmenī kopumā atbildīgā paliek VI
2.	SI – CFLA	Pāreja uz riskos balstītām pārbaudēm (RBMV)
3.	GI – Valsts kase	Mainīta iestādes loma VKS ietvaros no sertifikācijas iestādes uz grāmatvedības iestādi
4.	Iekšlietu ministrija	Jauna AI par ERAF
5.	Izglītības un zinātnes ministrija	AI pārziņā jauns fonds – TPF
6.	Labklājības ministrija	Par horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” koordināciju (ieviešanas uzraudzību) AI – principa tvērums un koordinācija ievērojami paplašinājusies
7.	Tieslietu ministrija	Jauna atbildības joma – par horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” koordināciju (ieviešanas uzraudzību) AI, kopā ar Labklājības ministriju
8.	Ekonomikas ministrija	Jauna atbildības joma – par horizontālā principa “Energoefektivitāte pirmajā vietā” koordināciju (ieviešanas uzraudzību) AI, kā arī AI pārziņā jauns fonds – TPF
9.	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija	AI pārziņā jauns fonds – TPF
10.	Klimata un enerģētikas ministrija	Jauna ministrija un jauna atbildīgā iestāde, kā arī par horizontālā principa “Klimatdrošināšana” koordināciju (ieviešanas uzraudzību) atbildīgā iestāde

Audita ietvaros tika pārbaudītas šādas EK definētās pamatprasības un vērtēšanas kritēriji:

Pamatprasība Nr. 1: Atbilstošs funkciju nošķirums un atbilstošas rakstiskas procedūras ziņošanai par starpniekstrukturai deleģētajiem uzdevumiem un to pārraudzība un uzraudzība (*visi kritēriji no Nr. 1.1 līdz 1.4*);

Pamatprasība Nr. 4: Atbilstoša pārvaldības verifikācija, tostarp atbilstošas procedūras finansējuma, kas nav saistīts ar izmaksām, nosacījumu izpildes pārbaudei un vienkāršotu izmaksu iespējām (*kritēriji Nr. 4.1, 4.2, 4.3 un 4.5*);

Pamatprasība Nr. 5: Efektīva sistēma, kas nodrošina, ka tiek glabāti visi dokumenti, kas nepieciešami revīzijas liecībai (*kritērijs Nr. 5.1*);

Pamatprasība Nr. 7: Samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu efektīva īstenošana (*visi kritēriji no Nr. 7.1 līdz 7.4*).

Atšķirības no Revīzijas stratēģijā plānotā apjoma: stratēģijā tika plānots novērtēt Pamatprasības (*key requirements*) no Nr. 1 līdz Nr. 10, bet faktiski novērtētas Pamatprasības Nr. 1, Nr. 4, Nr. 5 un Nr. 7. RI lēmuma nepārbaudīt pārējās pamatprasības pamatojums balstās risku novērtējumā un skaidrojams ar to, ka:

- *Pamatprasība Nr. 2 un Pamatprasība Nr. 3* – saskaņā ar 2024. gada 19. aprīlī apstiprināto Revīzijas stratēģiju tiks detalizēti vērtētas 2025. gadā plānotajā **projektu atlases sistēmas auditā**. Projektu atlases process EPSA audita ietvaros tika skatīts kontekstā ar pārējām auditā iekļautajām pamatprasībām – ar Pamatprasību Nr. 1 saistībā ar izveidotajām procedūrām, ar Pamatprasību Nr. 4 par risku vērtēšanu pie projektu atlases, ar Pamatprasību Nr. 5 par izveidotu sistēmu revīzijas liecību saglabāšanai

projektu atlases dokumentiem, kā arī ar Pamatprasību Nr. 7 par pret krāpšanas pasākumiem, tai skaitā projektu atlases procesā.

- *Pamatprasība Nr. 6* – saskaņā ar 2024. gada 19. aprīlī apstiprināto Revīzijas stratēģiju tiks detalizēti vērtēti 2025. gadā plānotajā **IT sistēmas auditā**. IT sistēmas darbība un funkcionalitāte, cik tas bija nepieciešams, tika skatīta kontekstā ar pārējām auditā iekļautajām pamatprasībām – ar Pamatprasību Nr. 1 saistībā ar izveidotajām procedūrām, ar Pamatprasību Nr. 4 par risku vērtēšanu un tās izsekojamību KPVIS, ar Pamatprasību Nr. 5 par revīzijas liecību saglabāšanu KPVIS, kā arī ar Pamatprasību Nr. 7 par pret krāpšanas pasākumiem un iebūvētām kontrolēm KPVIS.
- *Pamatprasība Nr. 8* – saskaņā ar 2024. gada 19. aprīlī apstiprināto Revīzijas stratēģiju tika vērtēta 2025. gada sākumā veiktajā VI Pārvaldības deklarācijas pārbaudē. Detalizēti skatīt 4.3.3. sadaļu.
- *Pamatprasība Nr. 9 un Pamatprasība Nr. 10* – tā kā atbilstoši 2024. gada 19. aprīlī apstiprināto Revīzijas stratēģijai Pārskatu revīzija tiek veikta katru gadu, attiecīgo pamatprasību atsevišķa vērtēšana EPSA auditā tika vērtēta kā neefektīva. EPSA sistēmas audita apjomā tika iekļauta GI, un tai tika sniegts novērtējums par Pamatprasību Nr. 1 saistībā ar izveidotajām procedūrām, kā arī novērtējums par Pamatprasību Nr. 7 saistībā ar pret krāpšanas pasākumiem, skatīt 9.1. punktu. Savukārt skaidrojumu par Maksājuma pieteikumu un pārskatu sagatavošanas sistēmas darbības efektivitātes audita neveikšanu skatīt 4.3.2. sadaļā.

Galvenais audita secinājums: Audita rezultātā ir iegūta pietiekama pārlicība, ka 2014.-2020. gada plānošanas periodā izveidotā ES fondu vadības un kontroles sistēma un tajā veiktās izmaiņas kopumā atbilst EK 2021.-2027. gada plānošanas perioda un LR normatīvo aktu prasībām. Konstatēti atsevišķi trūkumi tādās funkcijās kā procedūru izstrāde, tai skaitā jauno horizontālo principu koordinēšanai, uz riskiem balstītas pārvaldības pārbaudes un efektīvi pret-krāpšanas pasākumi.

Tā kā ES fondu investīcijās šobrīd pārklājas 2014.-2020. gada plānošanas perioda slēgšana, Atvēršanas fonda ieviešana un 2021.-2027. gada plānošanas perioda uzsākšana, atsevišķās uzraudzības jomās jauno iestāžu iesaistē un jauno funkciju uzsākšanā ir nepietiekama VI vadošā loma, kas palēnina lēmumu pieņemšanu un procesu raitāku virzību. Būtiskākie procedūru izstrādes un to ieviešanas praksē kavējumi tika konstatēti tieši jaunajās VKS iestādēs – Klimata un enerģētikas ministrijā un Iekšlietu ministrijā, kā arī par 2021.-2027. gada plānošanas perioda būtiskākajām jaunajām funkcijām – riskos balstītu pārbaudi pieejas ieviešanu un jauno Programmu iekļauto horizontālo principu ieviešanas koordinēšanu.

Tāpat tika konstatēti cilvēkresursu kapacitātes un mērķtiecīgas pārmaiņu vadības riski VI, EM un CFLA, uz kuru atbilstošu pārvaldību RI vērta attiecīgo iestāžu vadītāju uzmanību EPSA audita ziņojumā.

VKS kopējais novērtējums šī audita rezultātā: [2] darbojas, taču ir vajadzīgi daži uzlabojumi. RI ir sagatavojusi 13 ieteikumus, kuru ieviešanu atbilstoši ar iestādēm saskaņotajam trūkumu novēršanas plānam prognozēts pabeigt līdz 2025. gada beigām.

Ar detalizētiem audita konstatējumiem un secinājumiem var iepazīties 2025. gada 9. janvārī apstiprinātajā audita ziņojumā, kas ir iesniegts EK 2025. gada 10. janvārī SFC2021 sistēmā.

4.3.1.1. Riskos balstītas pārvaldības pārbaudes (RBMV)

Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) auditā jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām RI iekļāva CFLA izstrādātās pieejas par riskos balstītām pārvaldības pārbaudēm (RBMV) novērtēšanu.

CFLA kā vienīgā struktūrfondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda SI kopumā izpilda Regulas (ES) Nr. 2021/1060 prasību un jau tagad piemēro savām uzraudzības pārbaudēm zināmu proporcionalitātes un samērīguma principu, kuru veido, balstoties uz savu SI pieredzi,

konstatētajām neatbilstībām un darbu ar ES fondu finansējuma saņēmējiem 2014.-2020. gada plānošanas periodā.

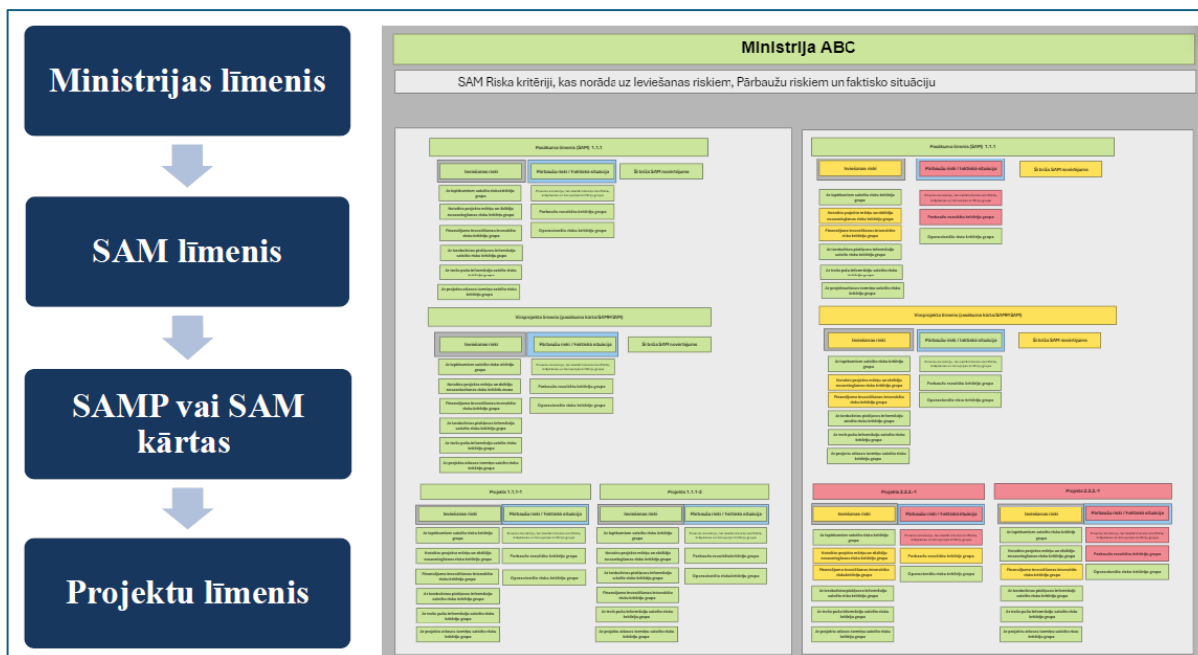
Lai īstenotu praksē uz projekta individuālajiem riskiem balstītu dinamisku uzraudzību, CFLA 2021.-2027. gada plānošanas periodam ir izstrādāta divpakāpju riska sistēma, kur:

- sākotnēji **specifiskajam atbalsta mērķim / pasākumam** tiek noteikts riska **līmenis** – augsts, vidējs, zems. Izejot no noteiktā specifiskā atbalsta mērķa / pasākuma riska līmeņa, tiek noteikts minimālais pārbaūžu apjoms projektā;
- sekojoši tiek vērtēti riski **projekta līmenī** – atšķirībā no 2014.-2020. gada plānošanas perioda pieejas, projektam netiek noteikts konstants riska līmenis, bet gan projekts tiek novērtēts pēc tā individuālajiem riskiem. Projekta sākotnējie (ex-ante) riski tiek vērtēti projektu atlases un līguma slēgšanas posmos. Vēlāk tie tiek papildināti ar projektu īstenošanas laikā identificētajiem riskiem.

CFLA mērķtiecīgi efektīvizē un automatizē iespējami daudz sava darba aspektus, tai skaitā riskos balstītām pārvaldības pārbaudēm tiek izstrādāts nevis metodisks apraksts, bet KPVIS integrēts elektronisks risku novērtējuma modulis ar trīs soļu izvērtējumu un diviem papildu IT rīkiem – Klientu profilēšanas sistēmu un Risku vadības rīku. Elektroniskā risku vērtēšana tiek izstrādāta pakāpeniski, un 2025. gadā vēl turpinās Risku vadības rīka izstrāde un testēšana. Tāpat turpinās darbinieku apmācības gan par praktisko risku vērtēšanas pieeju, gan IT rīkiem, tiklīdz tie ieviesti produkcijas vidē. Kopējo CFLA Risku pārvaldības rīka konceptu skatīt 2. attēlā.

2. attēls

CFLA Risku pārvaldības rīks – koncepts

CFLA plānotā riskos balstītu pārvaldības pārbaūžu pieeja ir iekļauta kā labās prakses dalībvalstu piemērs EK organizētās DG REGIO Starptautiskās vienkāršošanas darba grupas dokumentā “Case reports on “Risk-based management verifications”, June 2024”.

CFLA veikto pārvaldības pārbaūžu riska novērtējumu (RBMV) ir plānots regulāri reizi gadā atjaunināt un apstiprināt atbilstošā līmenī, lai ņemtu vērā iepriekšējo administratīvo un uz vietas veikto pārbaūžu rezultātus, kā arī konstatējumus, kas izriet no citu kontroles un revīzijas iestāžu (RI, EK revidentu un ERP) un ārējiem faktoriem, kas varētu ietekmēt projektu īstenošanu. Līdz 2025. gadam RI netika iesniegts šāds CFLA ex-ante veikts 2021.-2027. gada plānošanas perioda pārvaldības pārbaūžu riska novērtējums, kā to rekomendē EK. RI sistēmas audita rezultātā tika izteikts ieteikums, un turpmāk CFLA reizi gadā iesniegs RI informācijai un konsultācijām savu ex-ante veikto risku novērtējumu.

Lai arī pāreja uz riskos balstītām pārbaudēm CFLA vēl ir procesā, vairākus nepilnīgos šī procesa aspektus ir identificējusi CFLA Iekšējā audita nodaļa. Turpinās izteikto ieteikumu ieviešana, tostarp pieejas un procedūru pilnveidošana. RI turpinās sekot līdzi Iekšējā audita nodaļas izteiktā ieteikuma par skaidrojuma vai metodoloģijas izstrādi ieviešanai. Turpmākus secinājumus par RBMV pieeju un tās efektivitāti RI sniegs, balstoties uz detalizētām projektu revīzijām un 2026. gadā plānoto tematisko sistēmas auditu par Riskos balstītām pārbaudēm (RBMV) CFLA.

Ar detalizētiem audita konstatējumiem un secinājumiem par riskos balstītām pārvaldības pārbaudēm var iepazīties 2025. gada 9. janvārī apstiprinātā audita ziņojuma, kas ir iesniegts EK 2025. gada 10. janvārī SFC2021 sistēmā, sadaļā “Riskos balstītas pārvaldības pārbaudes (RBMV)” (Konstatējumi Nr. 48 – 54) un 3. pielikumā “Trūkumu novēršanas plāns” ieteikums Nr. 7.

4.3.1.2. RI veiktās pārbaudes par pretrāpšanas pasākumu ieviešanu ministrijās

Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departaments veic ne tikai ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam revīzijas iestādes funkcijas, bet ir revīzijas iestāde arī Atveseļošanas fondam jau no Atveseļošanas un noturības mehānisma uzsākšanas brīža. Tā kā Latvijā gan kohēzijas politikas, gan Atveseļošanas un noturības mehānisma vadības un kontroles sistēmas veidotas pēc līdzīgiem principiem, minēto fondu ieviešanas iestādes lielākoties ir tās pašas (lai arī funkcijas mazliet atšķiras, tomēr iestāžu iekšējā vispārējā kārtība ir tā pati), skatīt 6. tabulu.

6. tabula

ES fondu investīciju uzraudzībā iesaistītās iestādes

Nr.	Iestāde	Ir daļa no vadības un kontroles sistēmas Latvijā	
		Atveseļošanas un noturības mehānismā	2021-2027 kohēzijas politikā
1.	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra	Jā	Jā
2.	Ekonomikas ministrija	Jā	Jā
3.	Finanšu ministrija	Jā	Jā
4.	Iekšlietu ministrija	Jā	Jā
5.	Izglītības un zinātnes ministrija	Jā	Jā
6.	Klimata un enerģētikas ministrija	Jā	Jā
7.	Kultūras ministrija	Jā	Jā
8.	Labklājības ministrija	Jā	Jā
9.	Satiksmes ministrija	Jā	Jā
10.	Tieslietu ministrija	Jā	Jā
11.	Valsts kanceleja	Jā	Jā
12.	Valsts kase	-	Jā
13.	Veselības ministrija	Jā	Jā
14.	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija	Jā	Jā
15.	Zemkopības ministrija	Jā	-

Tādējādi RI secinājumiem par atsevišķām VKS iestādēm var izmantot savu citu fondu revīzijās veikto darbu un tā rezultātus.

Atveseļošanas fonda ietvaros 2022. gadā RI veica agrās brīdināšanas sistēmas auditu (EPSA) Atveseļošanas fonda nozares ministrijās, Valsts kancelejā un Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā. Auditā tika ietverts arī Atveseļošanas fondam noteiktais EK būtiskais process – interešu konflikta, krāpšanas un korupcijas riska novēršana. RI izvērtēja iestāžu pretkorupcijas pasākumu plānus, vai iestādēs tiek vērtēti korupcijai pakļautie (sensitīvie) amati, vai ir noteikta trauksmes celšanas procedūra, vai ir aktuāli ētikas kodeksi, kā arī vai darbinieki apmeklē mācības saistībā ar krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta aspektiem. Audita rezultātā RI secināja, ka **ir iespējami iekšējās kontroles sistēmas pilnveidojumi**, tai skaitā attiecībā uz **interesu konflikta, krāpšanas un korupcijas riska novēršanu**. Iestādes noteica trūkumu novēršanas pasākumus, kuru ieviešana

ir aprakstīta Atvaseļošanās un noturības mehānisma Audita kopsavilkumā, kas iesniegts EK 2024. gada 28. decembrī.

2022.-2023. gadā ar MK Rīkojumu¹⁹ LR ministriju un iestāžu iekšējā audita struktūrvienībām kā viena no kopējām valsts pārvaldē auditējamām prioritātēm tika noteikta interešu konflikta un korupcijas novēršanas iekšējās kontroles sistēmu (tostarp interešu konflikta un korupcijas risku vadība) audits visās ministrijās un iestādēs. Veikto auditu rezultāti tika iesniegti Finanšu ministrijas Iekšējā audita departamentam. Informācija tika ievadīta KPVIS Atvaseļošanas fonda modulī, kas RI darbiniekiem dod iespēju sekot līdzi veiktajiem auditiem, tajos izteiktajiem ieteikumiem un to ieviešanas progresam. Uz RI Revīzijas stratēģijas izstrādes brīdi 2024. gada I ceturksnī visi minētie auditu vēl nebija pabeigti un to rezultātu iesniegšanas Finanšu ministrijas Iekšējā audita departamentam termiņš tika pārcelts uz 2024. gada 30. jūniju. Tādējādi Revīzijas stratēģijā tika iekļauta EK definētās 7. pamatprasības (*key requirement*) par samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu efektīvu īstenošanu pārbaude 2024. gada “Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) auditā jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām”.

Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audita ietvaros 7. pamatprasība tika vērtēta visās desmit auditā iekļautajās VKS iestādēs (skatīt 5. tabulu 4.3.1. sadaļā). Visos gadījumos tika izvērtēti arī ministriju iekšējo auditu struktūrvienību veiktie auditu par interešu konflikta un korupcijas novēršanas iekšējo kontroles sistēmu. Daļā gadījumu iekšējā audita struktūrvienību izteiktie ieteikumi jau bija ieviesti, savukārt citos gadījumos, kad trūkumu ieviešana vēl turpinās – RI savā auditā neizteica jaunus ieteikumus un sekos līdzi iekšējā audita kolēģu jau izteikto ieteikumu ieviešanai.

Kopumā, salīdzinot ar 2014.-2020. gada plānošanas periodā gūto pieredzi auditos ar VKS iestādēm, izpratne un zināšanas par krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta novēršanas pasākumiem ministrijās ir pieaugušas. Lielākoties auditēto iestāžu darbinieki zina terminus, ir informēti, apmeklē specifiskas mācības, prot iestāžu izstrādātos pretkorupcijas, krāpšanas risku vērtējumu un citus dokumentus sasaistīt ar savu ikdienas darbu ES fondu investīcijās. Atsevišķu iestāžu procedūrās vēl nebija iestrādāti ziņošanas mehānismi un sadarbības kārtība ar EPPO, nebija veikts krāpšanas risku novērtējums attiecībā uz 2021.-2027. gada plānošanas perioda investīcijām, kā arī nav apstiprinātas VI “Vadlīnijas par finanšu korekciju piemērošanu, ziņošanu par Eiropas Savienības fondu īstenošanā konstatētajām neatbilstībām, neatbilstoši veikto izdevumu ieturēšanu un atgūšanu Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā”, un secīgi nav aktualizēta CFLA procedūra par neatbilstību vadību 2021.-2027. gada plānošanas periodā. Attiecībā uz pret krāpšanas pasākumu ieviešanu RI izteica sešus jaunus ieteikumus. Auditēto iestāžu novērtējums pa kritērijiem apkopots 7. tabulā.

7. tabula

EPSA audita novērtējums par 7. pamatprasību

Nr.	Revidētā vienība / iestāde	Novērtējums audita rezultātā			
		Kritērijs Nr. 7.1.	Kritērijs Nr. 7.2.	Kritērijs Nr. 7.3.	Kritērijs Nr. 7.4.
1.	Vadošā iestāde	1	1	1	2
2.	Sadarbības iestāde CFLA	1	1	1	2
3.	Grāmatvedības iestāde Valsts kase	1	1	1	1
4.	Iekšlietu ministrija	2	2	1	1
5.	Izglītības un zinātnes ministrija	1	1	1	2
6.	Labklājības ministrija	1	1	1	1
7.	Tieslietu ministrija	1	1	1	1

¹⁹ MK 2022. gada 23. marta rīkojums Nr. 194 “Par kopējām valsts pārvaldē auditējamām prioritātēm 2022. un 2023. gadam” (protokola Nr. 17 5. §)

Nr.	Revidētā vienība / iestāde	Novērtējums audita rezultātā			
		Kritērijs Nr. 7.1.	Kritērijs Nr. 7.2.	Kritērijs Nr. 7.3.	Kritērijs Nr. 7.4.
8.	Ekonomikas ministrija	1	1	1	2
9.	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija	1	1	1	1
10.	Klimata un enerģētikas ministrija	2	1	2	2

* *Zili iekrāsotie lauki – izteikti jauni ieteikumi RI veiktajā EPSA auditā jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām (jaunajai Klimata un enerģētikas ministrijai izteikts viens kopīgs ieteikums uz visu 7. pamatprasību)*

Ar detalizētiem audita konstatējumiem un secinājumiem par samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu efektīvu īstenošanu var iepazīties 2025. gada 9. janvārī apstiprinātā audita ziņojuma, kas ir iesniegts EK 2025. gada 10. janvārī SFC2021 sistēmā, sadaļā “Krāpšanas apkarošanas pasākumi” (Konstatējumi Nr. 58. – 100.) un 3. pielikumā “Trūkumu novēršanas plāns” ieteikumi Nr. 8 – 13.

4.3.2. GI sagatavoto pārskatu revīzija t.sk. maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanas sistēmas audita rezultāti

Audits par Maksājuma pieteikumu un pārskatu sagatavošanas sistēmas darbības efektivitāti **netika veikts**, tā kā:

- GI funkcijas pilda tā pati struktūrvienība – VK Eiropas lietu departaments, kas pildīja sertifikācijas iestādes funkcijas 2014.-2020. gada plānošanas periodā, līdz ar to RI ieskatā, tā var paļauties uz iepriekšējā plānošanas periodā sniegto VKS vērtējumu, tas ir, PP9 – 13 pēdējos auditos novērtēta **kategorijā 1**;
- 2021-2027. gada plānošanas perioda ietvaros 2024. gadā ir veikts ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām (skatīt 4.3.1. sadaļu), kura ietvaros cita starpā novērtēta VKS arī attiecībā uz GI funkcijām, tas ir: *Pamatprasība Nr. 1 (kritēriji Nr.: 1.1, 1.2, 1.4 – attiecībā uz VKS izveidošanu, kapacitāti un izstrādātajām procedūrām) un Pamatprasība Nr. 7, (kritēriji Nr.: 7.1, 7.2, 7.3 un 7.4 – attiecībā uz ieviestiem pretkrāpšanas pasākumiem arī Valsts kasē, kā GI)*. Visi vērtēšanas kritēriji novērtēti **kategorijā 1**,
- 3. grāmatvedības gada ietvaros EK deklarētie izdevumi satur tikai ieguldījumu FI, kas pilnībā ir pārbaudīti darbības revīzijā, secinot, ka **izdevumi ir attiecināmi** finansēšanai no ERAF (skatīt 4. sadaļu). Pārskatā nav veicamas korekcijas.

Nemot vērā augstāk minēto, RI nolēma, ka attiecībā uz 3. grāmatvedības gada ietvaros sagatavoto pārskatu, tā var aprobežoties ar tā saucamajām pēdējām pārskatu pārbaudēm – skatīt 6. sadaļu.

4.3.3. Vadošās iestādes pārvaldības deklarācijas pārbaude

Ir veikta pārbaude par VI 2024. gada 27. decembrī iesniegtās Pārvaldības deklarācijas projektu, lai pārliecinātos, ka Pārvaldības deklarācijā nav nekādu / būtisku noviržu vai neatbilstību. Par pārbaudes rezultātiem skatīt 1.5. sadaļu, kā arī 6., 7.1. un 8.1. sadaļas.

Pārvaldības deklarācijas pārbaudes laikā RI pārliecinājās par VI deklarācijā ietverto apgalvojumu atbilstību RI veiktajam darbam atsauces periodā, kā arī citiem auditiem un to rezultātiem. Lai arī netika veikts atsevišķs sistēmas audits ar novērtējumu par Pamatprasības Nr. 8., tomēr tā kā pārskata periods bija pirmais auditējamais 2021.-2027. gada plānošanas periodā, RI papildus guva pārliecību arī par:

- VI iesniegtās Pārvaldības deklarācijas satura atbilstību Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XVIII pielikuma veidnei;

- Atbilstošas VI iekšējās procedūras pārvaldības deklarācijas izstrādei esamību;
- VI veiktajām koordinējošām un lēmumu pieņemšanas procesa darbībām pārskata un pārvaldības deklarācijas par 3. grāmatvedības gadu sagatavošanas ietvaros.

4.4. Norādes par to, vai jebkādiem konstatētajiem pārkāpumiem ir sistēmisks raksturs, un ziņas par veiktajiem pasākumiem, tostarp nepareizie izdevumi skaitliskā izteiksmē un jebkādas veiktās finanšu korekcijas saskaņā ar regulas 77. panta 3. punkta b) apakšpunktu un 103. pantu

Pārskata periodā konstatēto trūkumu novēršanai tika izteikti preventīvi ieteikumi, lai nodrošinātu VKS efektīvu darbību turpmāk 2021.-2027. gada plānošanas periodā. Kopā RI veikto sistēmu auditu rezultātā tika izteikti 13 ieteikumi, kuriem ar iestādēm saskaņoti trūkumu novēršanas plāni. Izteikto ieteikumu skaitu sadalījumā pa ieteikumu prioritātēm skatīt 8. tabulā.

8. tabula

Sistēmu auditā RI izteiktie ieteikumi (uz 20.01.2025.)

	Ieteikumu prioritāte			Kopā
	Augsta	Vidēja	Zema	
Izteikti ieteikumi, no tiem:	-	12	1	13
Ieviesti	-	-	-	-
Nav ieviesti – termiņš nav iestājies	-	12	1	13

Izteiktie ieteikumi ir saistīti ar 2021.-2027. gada plānošanas perioda agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) auditu jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām (skatīt 4.3.1. sadaļu), un uz GKZ sagatavošanas brīdi visu ieteikumu ieviešana notiek atbilstoši plānotajam.

Attiecībā uz 2021.-2027. gada plānošanas periodu izteikti:

- VI divi vidējas prioritātes ieteikumi – par neatbilstību vadlīniju apstiprināšanu un riskos balstītas uzraudzības procedūru izstrādi, kā arī viens zemas prioritātes ieteikums papildināt VKS aprakstu;
- CFLA divi vidējas prioritātes ieteikumi par riskos balstītu pārvaldības pārbaužu (RBMV) pieejas pilnveidošanu un neatbilstību kārtības aktualizēšanu pēc tam, kad VI būs apstiprinājusi jaunās 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadlīnijas;
- Klimata un enerģētikas ministrijai izteikti četri vidējas prioritātes ieteikumi, kas attiecas uz iekšējo procedūru izstrādi gan AI, gan par horizontālā principa “Klimatdrošināšana” koordināciju (ieviešanas uzraudzību) atbildīgo iestādi, par risku pārvaldības un pretkrāpšanas procedūru izstrādi, kā arī par horizontālā principa “Klimatdrošināšana” metodisko materiālu izstrādi;
- Iekšlietu ministrijai divi vidējas prioritātes ieteikumi par krāpšanas un korupcijas apkarošanas stratēģiju un ziņošanas mehānismiem ar EPPO;
- Izglītības un zinātnes ministrijai viens jauns vidējas prioritātes ieteikums ziņošanas mehānismiem ar EPPO;
- Ekonomikas ministrijai izteikts viens vidējas prioritātes ieteikums izstrādāt horizontālā principa “Energoefektivitāte pirmajā vietā” metodisko materiālu.

Atbilstoši RI veiktās FI darbību revīzijas rezultātiem par 3. grāmatvedības gadu, trūkumi ar finansiālu ietekmi netika konstatēti un secināts, ka EK deklarētie izdevumi ir attiecināmi finansēšanai no ERAF (detalizēti skatīt 5.7. sadaļu). Netika identificētas sistēmiskas problēmas, kas radītu risku Programmas izdevumiem (detalizēti skatīt 5.13. sadaļu). Uz GKZ sagatavošanas brīdi RI var apliecināt, ka FI ieviešanai un uzraudzībai ir izveidota VKS.

Ņemot vērā, ka ir viena kohēzijas politikas programma, kura aptver visus fondus (ERAF, KF, ESF+ un TPF), RI apstiprina, ka izdarītie secinājumi attiecas uz visiem programmas fondiem.

4.5. Informācija par darbībām, kas veiktas, ņemot vērā iepriekšējo grāmatvedības gadu sistēmas revīziju ieteikumus

Šis GKZ ir sagatavots par pirmo auditējamo 2021.-2027. gada plānošanas perioda grāmatvedības gadu, tādējādi iepriekšējos grāmatvedības gados izteiktie sistēmu revīziju ieteikumi šeit netiek apskatīti. Tomēr RI ir apkopojusi sistēmu revīziju, kas veiktas 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros, ieteikumus, kas attiecas uz iepriekšējā plānošanas perioda procesiem, projektiem un sistēmām. Apkopojumu un slēdzienu par tiem RI sniegs 2014.-2020. gada plānošanas perioda noslēguma GKZ, ko plānots EK iesniegt līdz 2026. gada 15. februārim.

Kopumā RI pieņemums ir, ka, tā kā Latvijā VKS pēc būtības paliek nemainīta un lielākā daļa RI sistēmu auditos izteikto ieteikumu ir ieviesti 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros, šī plānošanas perioda uzsākšanas laikā VKS ir jau detalizētāka un pilnveidotāka, salīdzinot ar 2014.-2020. gada plānošanas perioda uzsākšanas brīdi.

Jau iepriekšējā plānošanas perioda sistēmu auditu rezultātā virknei RI izteikto ieteikumu kā ieviešanas termiņš tika norādīts – līdz ar 2021.-2027. gada plānošanas perioda uzsākšanu / pirmo gadījumu. Sistēmu auditu ieteikumi tādās jomās, kā projektu atlases un to vienkāršošana, valsts atbalsta nosacījumu precīzāka detalizācija specifisko atbalsta mērķu MK noteikumos, metodikās un procedūrās, interešu konflikta novēršanas izpratnes veicināšanu u.c., lielā mērā jau ir ieviesti līdz ar 2021.-2027. gada plānošanas perioda regulējuma pieņemšanu. Tomēr uz šī GKZ sagatavošanas brīdi joprojām ir arī neieviesti ieteikumi, kas attiecas uz 2021.-2027. gada plānošanas periodu, skatīt 9. tabulā.

9. tabula

Kopējie 2014.-2020. gada plānošanas perioda 31 sistēmu audita ieteikumi

Ieteikumu statuss	Ieteikumu skaits	% sadalījums	RI uzraudzība
Ieviesti / slēgti	262	95%	-
Termiņi nav iestājušies	2	0,7%	Tiek uzraudzīti 2021-2027 ietvaros
Nav ieviesti / daļēji ieviesti	7	2,5%	
Nav saskaņoti*	5	1,8%	
Kopā	276	100%	

* Ieteikumi, kur nepieciešamie pilnveidojumi ir paveicami ārpus ES fondu vadības un kontroles sistēmas un kuras VI nav saskaņojusi. Lai arī nav saskaņoti, tomēr RI turpinās uzraudzīt identificēto risku.

Neieviesti ieteikumi, kuru ieviešanas uzraudzību RI turpinās 2021.-2027. gada plānošanas perioda ietvaros, izteikti tādās jomās kā:

- valsts atbalsta nosacījumu pareiza piemērošana un kontrole;
- horizontālo metodiku izstrāde papildinošās saimnieciskās darbības līdz 20% kontrolei;
- interešu konflikta novēršanas nosacījumu stiprināšana gan nacionālā, gan programmas līmenī (piemēram, izmaiņas, kur nepieciešamie pilnveidojumi ir paveicami ārpus ES fondu vadības un kontroles sistēmas – Interešu konflikta novēršanas likumā, Publisko iepirkumu likumā, Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā un MK noteikumos par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem, lai preventīvi noteiktu darbības, kas noteiktu pienākumu risināt situācijas, kuras objektīvi var uztvert kā interešu konfliktu, un noteiktu atbilstīgus pasākumus, lai tās novērstu un labotu, kā arī atbilstoši aktualizēt VI neatbilstību vadlīnijas 2021.-2027. gada plānošanas periodam);
- VI un CFLA iekšējo kārtību pilnveidošana attiecībā uz risku vadību, iepirkuma plānu pārbaužu dokumentēšanu u.c.

9. tabulā uzskaitīto 14 iepriekšējā perioda ieteikumu, kā arī jauno revīzijas periodā izteikto sistēmas auditu ieteikumu ieviešanu RI uzraudzīs turpmākajos auditos.

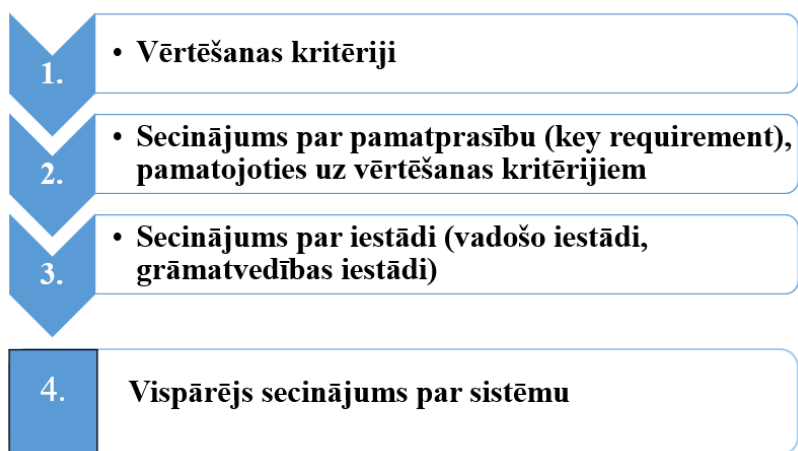
4.6. Apraksts par sistēmas revīziju laikā atklātajām neatbilstībām vai nepilnībām saistībā ar finanšu instrumentiem vai cita veida izdevumiem, vai izmaksām, uz kurām attiecas īpaši noteikumi (piemēram, valsts atbalsts, publiskais iepirkums, vienkāršotu izmaksu iespējas, finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām), un vadošās iestādes veiktām papildu darbībām šādu neatbilstību un nepilnību novēršanai

Pārskata periodā RI neidentificēja neatbilstības vai nepilnības saistībā ar izdevumiem vai izmaksām, uz kuriem attiecas īpaši noteikumi.

4.7. Pēc sistēmas revīzijām iegūtais ticamības līmenis (zems/vidējs/augsts) un pamatojums

Garantētā ticamības līmeņa novērtējums ir veikts četros posmos atbilstoši EK 2023. gada 31. maijā apstiprinātajiem Metodiskajiem norādījumiem par vadības un kontroles sistēmas novērtējumu dalībvalstīs (Ares(2023)3757159), skatīt 3. attēlu.

3. attēls Garantētā ticamības līmeņa novērtējuma posmi

Vispirms RI novērtēja kritērijus vienā no četrām kategorijām, tad noteica pamatprasības (*key requirement*) novērtējumu, piemērojot principu, ka katras pamatprasības vērtējums nedrīkst būt augstāks kā zemākais vērtēšanas kritērija novērtējums. Šajā revīzijas periodā kritēriju un pamatprasību novērtējums ir veikts, pamatojoties uz:

- 2024. gada laikā veikto agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) auditu;
- 2014.-2020. gada plānošanas perioda sistēmas auditu laikā izteikto ieteikumu, kas attiecas uz 2021.-2027. gada plānošanas periodu, ieviešanas progresu;
- 2025. gada sākumā veikto VI Pārvaldības deklarācijas pārbaudi.

Tālāk tika izdarīts secinājums par iestādi. Šajā posmā tiek apkopoti sistēmu auditu rezultātā iegūtie novērtējumi katrā institūcijas grupā, ievērojot šādus pamatprincipus:

- Kopējais novērtējums par izveidoto VKS veidojas no visu institūciju novērtējuma, kas nav augstāks kā zemākais novērtējums institūciju grupā;
- Var tikt noteikts izņēmums, ja zemākais novērtējums skar nebūtisku kritēriju, kurš neietekmē sistēmu kopumā. VI kopējais novērtējums parasti nav augstāks par zemāko novērtējumu deleģēto funkciju starpniekinstitūcijā (AI un SI).

Pēc tam RI izdarīja vispārējo secinājumu par programmas VKS, identificējot risku mazinošos faktorus un kompensējošus kontroles mehānismus, kas varētu pastāvēt vienā iestādē, kura efektīvi samazina risku kopējā VKS, kā arī noteica atlikušo risku attiecībā uz darījumu pareizību, un beigās formulēja vispārēju secinājumu par sistēmas atbilstību pamatprasībām. Detalizēti skatīt 10. tabulu.

Vispārējais secinājums par programmas VKS

Dalībvalsts iestāde	Iestādes vērtējums (1.-4. kategorija)	Risku mazinoši faktori/ kompensējoši kontroles mehānismi, kas tieši ietekmē sistēmas līmenī veikto novērtējumu	Atlikušais risks attiecībā uz pareizību	Vispārējs secinājums par sistēmu (1.-4. kategorija)
VI	2	Būtiskākie trūkumi konstatēti attiecībā uz:	Vidējs	2
SI	2	- jaunajās VKS iestādēs neizstrādātām procedūrām un risku novērtējumu; - kavēšanos ar jauno neatbilstību vadlīniju un procedūru izstrādi VI un CFLA līmenī;		
AI	2	- neskaidru atbildības un lomu sadalījumu VI un AI līmenī jauno horizontālo principu ieviešanā; - nepietiekami savlaicīgu riskos balstītu pārvaldības un uzraudzības pārbažu pieejas ieviešanu CFLA un VI.		
GI	1	Šie būtiskie konstatējumi tiek kompensēti ar kopējo VKS sistēmas saglabāšanu uz 2021.-2027. gada plānošanas periodu, kā arī iestāžu un to darbinieku pieredzi no iepriekšējiem plānošanas periodiem (lielākajā daļā VKS iestāžu).		

Sistēmai ir sniegts **2. kategorijas novērtējums**, kas nozīmē, ka ir **vidēja** ticamības pakāpe saistībā ar sistēmas spēju nodrošināt izdevumu likumību un pareizību.

Ņemot vērā, ka ir viena programma, kura aptver visus fondus (ERAF, KF, ESF+ un TPF), un sistēmu auditu rezultāti attiecas uz visiem fondiem, tad par visiem fondiem ir iegūta vienāda ticamības pakāpe – **vidēja**.

5. DARBĪBU REVĪZIJAS

5.1. To struktūru (tostarp revīzijas iestādes) identifikācija, kas veikušas darbību revīzijas (kā paredzēts 79. pantā).

Revīzijas periodā darbību revīziju veica RI, kuras funkcijas pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments (detalizētu informāciju skatīt *1.1. sadaļā*).

5.2. Izmantotās atlases metodoloģijas apraksts un informācija par to, vai metodoloģija atbilst revīzijas stratēģijai

Saskaņā ar informāciju, kas iegūta no KPVIS, kā arī ir pieejama SFC2021 sistēmā, atsaucies periodā, tas ir, 3. grāmatvedības gada laikā (01.07.2023. – 30.06.2024.), EK tika **deklarēti izdevumi kopā 71 671 875,93 EUR** apmērā Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) ietvaros, tai skaitā tehniskā palīdzība 2 423 686,53 EUR, kas deklarēta atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 36. panta 4. punkta b(i)) apakšpunktam. Līdz ar to izlases **kopu veido izdevumi 69 248 189,40 EUR** apmērā. Tā kā izlases kopa faktiski sastāv no trīs maksājumiem viena FI Līdzdalības fondā, izlase netika veikta. Veiktais ieguldījums FI projektā Nr. 1.2.0.0/23/001 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-

2027. gadam finanšu instrumenti (atbalsts uzņēmējdarbībai)”, ko īsteno ALTUM, tika **pārbaudīts pilnā apmērā**. Veiktās pārbaudes ļauj RI sagatavot derīgu revīzijas atzinumu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3. punkta a(ii)) apakšpunktu. Pārbaudītā kopa aptver izdevumus, kuri radušies Programmai ar vienotu pārvaldības un kontroles sistēmu.

Izsoles veidošanas metodoloģija atšķiras no RI 2024. gada 19. aprīlī apstiprinātās Revīzijas stratēģijas, kur atkarībā no izsoles kopas lieluma bija plānots piemērot statistisko vai nestatistisko izsoles veidošanas metodi. Pamatojums izsoles neveikšanai sniegts augstāk un turpmākajās sadaļās.

5.3. Norāde par atlases parametriem un cita informācija statistiskās vai nestatistiskās izsoles procedūrām, kā arī skaidrojums par pamatā esošajiem aprēķiniem un izmantotajiem profesionālajiem vērtējumiem. Informācijā būtu jāietver: būtiskuma sliekšnis, uzticamības līmenis, izsoles vienība, prognozējamo kļūdu īpatsvars, atlases intervāls, standarta novirze, kopas vērtība, kopas lielums, atlases lielums un informācija par stratifikāciju. Saistītos aprēķinus par izsoles izraudzīšanos, kopējo kļūdu īpatsvaru un atlikušo kļūdu īpatsvaru apraksta 9.3. punktā tādā formātā, lai būtu iespējams saprast veiktās pamata darbības atbilstoši izmantotajai konkrētajai atlases metodei

Ņemot vērā, ka izsoles kopa sastāv no trīs maksājumiem viena FI Līdzdalības fondā, izsole netika veikta. Veiktais ieguldījums FI projektā Nr. 1.2.0.0/23/001 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam finanšu instrumenti (atbalsts uzņēmējdarbībai)” tika pārbaudīts pilnā apmērā (līdz ar to 9.3.punkta pielikums netiek sagatavots).

5.4. Pārskatos iekļauto summu, kā arī maksājumu pieteikumos grāmatvedības gada laikā deklarēto summu saskaņošana, un kopa, no kuras iegūta nejaušā atlase (9.2. punkta tabulas "A" sleja). Vienību saskaņošana ietver negatīvas izsoles vienības, ja ir veiktas finanšu korekcijas

Atsauces periodā EK deklarētie izdevumi Programmas ietvaros, kas attiecīgi veido arī izsoles kopu un ir atspoguļoti 9.2. punkta tabulas “A” kolonnā.

Saskaņā ar informāciju, kas iegūta no KPVIS un SFC2021 sistēmām, EK periodā no 2023. gada 1. jūlija līdz 2024. gada 30. jūnijam kopumā tika deklarēti izdevumi **71 671 875,93 EUR** apmērā ERAF ietvaros. Datu analīzes rezultātā tika noteikta izsoles kopas lielums un vērtība – skatīt 11. tabulā.

11. tabula

Datu analīzes veikšana

Kriterijs	Vērtība
Kopā deklarēts EK (KPVIS, SFC2021)	71 671 875,93 EUR
<i>tai skaitā: FI</i>	<i>69 248 189,40 EUR</i>
<i>tai skaitā: TP²⁰</i>	<i>2 423 686,53 EUR</i>
Nošķirtās deklarētās negatīvās summas – neatbilstības	0,00 EUR
Izsoles kopas vērtība	69 248 189,40 EUR
Pārbaudāmo vienību skaits	3
Pārbaude starp KPVIS un SFC2021 datiem (atšķirība)	0,00 EUR

Atbilstoši EK 2023. gada 28. augustā apstiprinātajiem Metodiskajiem norādījumiem pārskatu sagatavošanai, iesniegšanai un pārbaudei 2021-2027. gada plānošanas periodā (CPRE_23-0012-01), attiecībā uz TP summu, kas deklarēta saskaņā ar regulas Nr. 2021/1060 91. panta 3. punkta b) apakšpunktu, pārbaude nav nepieciešama, tā kā šo summu automātiski aprēķina SFC2021.

²⁰ Deklarēta atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 36. panta 4. punkta b(i)) apakšpunktam

Ņemot vērā, ka izlases kopa sastāv no trīs maksājumiem viena FI Līdzdalības fondā, izlase netika veikta. Veiktais ieguldījums FI projektā tika pārbaudīts pilnā apmērā.

5.5. Ja ir negatīvas izlases vienības, apstiprinājums, ka tās tikušas uzskatītas par atsevišķu kopu. Šo vienību revīziju galveno rezultātu analīze, proti, galvenokārt pārlicinoties, vai (dalībvalsts vai Komisijas) pieņemtie lēmumi par finanšu korekciju piemērošanu pārskatos ir reģistrēti kā atsauktās summas

EK iesniegtajos maksājuma pieteikumos nav iekļautas negatīvās summas.

5.6. Ja izmanto nestatistisku izlases metodi, norāda šādas metodes izmantošanas iemeslus, revīziju aptverto izlases vienību procentuālo daļu, veiktos pasākumus izlases nejausības nodrošināšanai, paturot prātā, ka izlasei jābūt reprezentatīvai. Papildus tam definē pasākumus, kuri veikti, lai nodrošinātu pietiekamu izlases lielumu, kas revīzijas iestādei ļauj sagatavot derīgu revīzijas atzinumu. Ja ir izmantota nestatistiska izlases metode, jāaprēķina arī kopējā (prognozētā) kļūda.

Nav attiecināms.

5.7. Darbību revīziju galveno konstatējumu analīze, kurā apraksta: (a) revidēto izlases vienību skaitu, attiecīgo summu; (b) kļūdas tipu pa izlases vienībām; (c) konstatēto kļūdu būtību; (d) strata kļūdu īpatsvaru un atbilstošās nopietnās nepilnības vai pārkāpumus, kļūdu īpatsvara augšējo robežu, pamatcēloņus, ierosinātos korektīvos pasākumus (tostarp tos, kas paredzēti, lai uzlabotu pārvaldības un kontroles sistēmas) un ietekmi uz revīzijas atzinumu. Sniedz sīkākus paskaidrojumus par datiem, kas norādīti 9.2. un 9.3. punktā, jo īpaši attiecībā uz kopējo kļūdu īpatsvaru.

EK deklarētie izdevumi – trīs maksājuma pieprasījumi, 69 248 189,40 EUR apmērā, ar kuriem veikts ieguldījums FI projektā, tika pārbaudīts pilnā apmērā saskaņā ar EK 2023. gada 24. oktobrī apstiprināto Audita metodoloģiju Finanšu instrumentu auditam 2021-2027. gada plānošanas periodā (CPRE_23-0011-01).

Ņemot vērā, ka uz revīzijas veikšanas brīdi bija veikts tikai ieguldījums Līdzdalības fondā un maksājuma pieprasījumi par šī ieguldījuma izlietojumu vēl nebija apstiprināti, revīzijas apjoms tika limitēts, proti, tika veikta pārbaude, lai pārlicinātos par to, vai:

1. Līdzdalības fonds izveidots atbilstoši;
2. Finansēšanas nolīgums atbilst attiecīgās Programmas prioritātes specifiskajam atbalsta mērķim tā pasākumu reglamentējošajiem Ministru kabineta noteikumiem;
3. Ieguldījums veikts pareizi, tai skaitā ir ievērots līdzfinansējuma apmērs.

Apstiprinām, ka veiktā revīzija ir noslēgta un RI gala ziņojums par veikto darbību revīziju apstiprināts un attiecīgajām institūcijām nosūtīts 2024. gada 20. decembrī.

Veiktās revīzijas ietvaros tika gūta pietiekama pārlicība atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3. punkta prasībām, ka 3. grāmatvedības gada ietvaros **EK deklarētie izdevumi ir attiecināmi finansēšanai no ERAF** saskaņā ar Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, tā kā ieguldījums FI 69 248 189,40 EUR apmērā veikts atbilstoši un pareizā apmērā, tas ir, 30% no kopējās programmas iemaksu summas, par ko FI ir uzņemtas saistības saskaņā ar noslēgto finansēšanas nolīgumu.

Tāpat tika secināts, ka Līdzdalības fonds atbalstam uzņēmējdarbībai kopumā ir izveidots atbilstoši, izņemot konstatētos astoņus novērojumus un trūkumus bez finansiālas ietekmes uz EK deklarētajiem izdevumiem. Detalizēti skatīt 5.13. sadaļu.

Konstatēto trūkumu novēršanai tika izteikti deviņi ieteikumi. Ieteikumu ieviešanas termiņi uz GKZ projekta sagatavošanas brīdi nav iestājušies (skatīt 12. tabulu). Trūkumu aprakstu skatīt 5.13. sadaļu.

Darbību revīzijās RI izteikti ieteikumi (uz 20.01.2025.)

	Ieteikumu prioritāte			Kopā
	Augsta	Vidēja	Zema	
Izteikti ieteikumi, no tiem:	-	5	4	9
Ieviesti	-	-	-	-
Nav ieviesti – termiņš nav iestājies	-	5	4	9

5.8. Ziņas par jebkādam finanšu korekcijām, kas attiecas uz grāmatvedības gadu un ko vadošā iestāde īstenojusi pirms pārskatu iesniegšanas Komisijai, un līdz ar to ziņas par darbību revīzijām, tostarp par vienoto likmi vai ekstrapolētajām korekcijām, kā rezultātā līdz 2 % samazinās atlikušo kļūdu īpatsvars izdevumiem, kas ietverti pārskatos, ievērojot 98. pantu

Finanšu korekcijas 3. grāmatvedības gadā EK deklarētajos izdevumos nav veiktas.

5.9. Kopējā kļūdu īpatsvara un atlikušo kļūdu īpatsvara salīdzinājums (kā izklāstīts 9.2. punktā) ar 2 % būtiskuma sliekšni, lai izvērtētu, vai kopa nav būtiski nepareizi izteikta un tā ietekmi uz revīzijas atzinumu

Pamatojoties uz darbību revīzijas, kas veikta Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētā revīzijas atzinuma un b) apakšpunktā minētā gada kontroles ziņojuma vajadzībām, rezultātiem, RI neveica kopējā kļūdu īpatsvara (TER) aprēķinu. Tā kā EK deklarētie izdevumi tika pārbaudīti pilnā apmērā – izlase netika veikta, kā arī revīzijas rezultātā trūkumi ar finansiālu ietekmi netika konstatēti, **kļūda ir 0%.**

Tāpat RI **neveica atlikušā kļūdu īpatsvara pārrēķinu**, tā kā arī GI sagatavotajā pārskatā nebija iekļautas nekādas korekcijas.

5.10. Ziņas par to, vai jebkādiem konstatētajiem pārkāpumiem ir sistēmisks raksturs, un par veiktajiem pasākumiem, tostarp nepareizajiem izdevumiem skaitliskā izteiksmē un jebkādam saistītām finanšu korekcijām

Revīzijas periodā netika konstatēti pārkāpumi, kam būtu sistēmisks raksturs.

5.11. Informācija par turpmākiem pasākumiem pēc darbību revīzijām, kas veikti saistībā ar kopējo izlasi Interreg programmām, pamatojoties uz īpašiem darbību revīzijas noteikumiem, ko piemēro Interreg programmām, kā izklāstīts Interreg regulas 49. pantā

Nav attiecināms, jo revidētā programma nav Interreg programma.

5.12. Informācija par turpmākiem pasākumiem pēc darbību revīzijām, kas veiktas iepriekšējiem grāmatvedības gadiem, jo īpaši attiecībā uz nopietniem sistēmiska rakstura trūkumiem

Iepriekš 2021.-2027. gada plānošanas periodā darbību revīzijas nav veiktas.

5.13. Tabula, kurā konstatētās kļūdas iedalītas kategorijās pēc veida

Konstatēto trūkumu analīzei tika izmantotas EK 2023. gada 26. jūlijā apstiprinātajos Metodiskajos norādījumos Gada kontroles ziņojuma sagatavošanai un Audita viedokļa sniegšanai kā arī trūkumu novēršanai 2021-2027. plānošanas periodā (Ares(2023)3757159) noteiktās trūkumu kategorijas. Konstatēto trūkumu sadalījums pa to veidiem uzskaitīts 9.4. punktā iekļautajā pielikumā.

Atbilstoši EK definētajām apakš-kategorijām, trūkumi tika konstatēti divās no tām:

7.2. apakš-kategorijā “Dokumentācijas un/vai revīzijas liecību trūkums un/vai nepilnīga dokumentācija”, kur ir iekļauti tādi trūkumi un novērojumi, kā:

- Tirgus nepilnību sākotnējais (*ex-ante*) novērtējums ir neaktuāls, tā kā tas veikts 2020. gadā (balstoties uz tirgus situāciju laika periodā no 2016. – 2019. gadam) un situācija tirgū kopš tā laika ir būtiski mainījusies;
- Līdzdalības fondu ieviešjs saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 59. panta 3. punkta “c” apakšpunktu ir ALTUM, tomēr ne VI, ne Ekonomikas ministrija nav veikušas izvērtējumu par ALTUM faktisko atbilstību minētajā regulas apakšpunktā uzskaitītajām prasībām pirms Finansēšanas nolīguma noslēgšanas;
- Finansēšanas nolīgumā trūkst vairāki elementu, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 2021/1060 59. panta 5. punktā;
- Finansēšanas nolīgumam pievienotajos atsevišķu produktu biznesa plānos norādītais sviras efekts neatbilst tirgus nepilnību sākotnējā (*ex-ante*) novērtējumā noteiktajam. Atšķirību pamatojums nav pietiekami izsekojams un konstatēti trūkumi AI veiktajās kontrolēs ALTUM biznesa plānu apstiprināšanā.

7.9. apakš-kategorijā “Cits”, kur iekļauti trūkumi / novērojumi:

- FI ieviešanu reglamentējošajos MK noteikumos nav iekļautas visas ES normatīvajā regulējumā noteiktās prasības;
- VKS aprakstā nav pietiekami aprakstīta kontroles sistēma FI ieviešanai, tai skaitā nav pieejama blokshēma, kas parāda organizatoriskās attiecības starp FI uzraudzībā iesaistītajām iestādēm un struktūrām;
- konstatēti trūkumi AI par FI uzraudzību atbildīgo darbinieku amata aprakstos;
- konstatētas nepilnības līgumā par atmaksātā publiskā finansējuma atkārtotu izmantošanu, kas noslēgts starp ALTUM un Ekonomikas ministriju.

5.14. No darbības revīziju galvenajiem konstatējumiem iegūtie secinājumi par pārvaldības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību

Atskaides periodā veiktās revīzijas ietvaros tika gūta pietiekama pārliecība atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3. punkta prasībām, ka **EK deklarētie izdevumi ir attiecināmi finansēšanai no ERAF** saskaņā ar ES un LR normatīvajiem aktiem. Konstatēti atsevišķi trūkumi un novērojumi, kas uzskaitīti 9.4. punktā iekļautajā pielikumā un detalizēti aprakstīti 5.13. sadaļā.

Ņemot vērā, ka visus RI konstatētos trūkumus un novērojumus attiecīgās institūcijas plāno novērst saskaņotos termiņos, ir pamats uzskatīt, ka tiks veiktas pietiekamas darbības vadības un kontroles sistēmas uzlabošanai, un to var uzskatīt par pietiekami efektīvu.

6. PĀRSKATU REVĪZIJA

6.1. To iestāžu/struktūru identifikācija, kuras veikušas pārskatu revīzijas

Revīzijas periodā pārskata (kontu slēguma) revīziju veica RI, kuras funkcijas pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments (detalizētu informāciju skatīt 1.1. sadaļā).

6.2. Tās revīzijas pieejas apraksts, kas izmantota, lai verificētu, vai pārskati ir pilnīgi, pareizi un patiesi. Tajā ietver atsauci uz revīzijas darbu, kas veikts saistībā ar sistēmas revīzijām, tādu darbību revīzijām, kas attiecas uz pārskatu ticamību, un papildu verifikācijām, kas jāveic attiecībā uz pārskatu projektiem pirms to nosūtīšanas Komisijai.

Lai nodrošinātu Regulas (ES) Nr. 2021/1060 98. panta un izpildi, RI ir vienojusies ar GI, VI un SI par laika grafiku²¹, kādā tiek nodrošināta komunikācija iestāžu starpā, kā arī par termiņiem, kādos visas iestādes veic nepieciešamās darbības ikgadējās pārliecības pakotnes iesniegšanai EK, tai skaitā RI – GKZ un atzinuma sagatavošanai. Detalizēti laika grafiks atspoguļots 13. tabulā.

²¹ Atbilstoši Finanšu ministrijas 2024. gada 18. decembrī apstiprinātajiem iekšējiem noteikumiem “Kārtība, kādā Finanšu ministrija, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra un Valsts kase sadarbojas Eiropas Savienības fondu ieviešanas un uzraudzības jautājumos”

3. grāmatvedības gada pārlicības pakotnes sagatavošanas laika grafiks

Terminš	Darbības/dokumenti
01.07.2023 – 30.06.2024	Grāmatvedības gads
13.06.2024	Pēdējā (vienīgā) maksājuma pieteikuma iesniegšana EK ²²
27.12.2024	VI iesniedz Pārvaldības deklarācijas projektu un GI sagatavoto ERAF pārskata projektu RI ²³
15.01.2025	RI iesniedz GKZ un atzinuma projektu VI, SI un GI, kur, cita starpā, ietverts RI viedoklis ²⁴ par ERAF pārskata projektu un slēdziens par Pārvaldības deklarācijas projektu Laika periodā no 2025. gada 15. janvāra līdz GKZ apstiprināšanai un atzinuma sniegšanai atbilstoši RI pieejamai informācijai nav konstatēti apstākļi, kas varētu ietekmēt RI veikto pārbaūžu rezultātus.
Līdz 22.01.2025	Dokumentu iesniegšana EK ²⁵

Atbilstoši EK 2023. gada 25. augustā apstiprinātajiem Metodiskajiem norādījumiem Pārskatu sagatavošanai, iesniegšanai un pārbaudei 2021.-2027. gada plānošanas periodā (CPRE_23-0012-01), lai gūtu pārlicību, vai pārskatos sniegtā informācija ir pilnīga, pareiza un patiesa, tai skaitā, vai pārskatos ir atbilstoši atspoguļota finansiālu trūkumu novēršana un ieteikumu ieviešana, RI veica ERAF pārskata pārbaudi, kuras laikā izvērtēja:

1. Sistēmas audita rezultātus, kas aprakstīti 4.3. sadaļā;
2. Darbību revīzijas rezultātus attiecībā uz deklarēto summu likumību un pareizību. Darbību revīzijas plānošanas posmā – pirms atlases veikšanas, RI pārliecinājās par atlases kopas pilnīgumu (skatīt 5.4. sadaļu un 5.7. sadaļu);
3. Pārvaldības deklarācijas pārbaudes rezultātus;
4. GI iesniegto ERAF pārskata projektu, pārbaudot, vai tajā atspoguļotā informācija ir pilnīga, pareiza un patiesa.

Revīzijas periodā nav veikti EK un ERP auditi. Savukārt, veiktās pārvaldības pārbaudes neattiecas uz atsauces periodu un tajā EK deklarētajiem izdevumiem.

Pārbaudes par GI 2024. gada 27. decembrī iesniegtā ERAF pārskata projektu laikā tika aptverti šādi – 14. tabulā atspoguļotie, aspekti par katru pārskata papildinājumu. Tāpat tabulā aprakstīti izdarītie slēdzieni.

Veiktās pārskata pārbaudes

Pārskata papildinājums	Veiktās pārbaudes
1. papildinājums	Pārbaudīts, vai 1. papildinājumā ietverta tāda pati izdevumu summa kā pēdējā starpposma maksājuma pieteikumā deklarētā.

²² Saskaņā ar FM 2023. gada 16. augusta Iekšējo noteikumu Nr. 1.1-5/12/22 5. pielikuma 14. punktu Grāmatvedības iestāde, vadošā iestāde, sadarbības iestāde un revīzijas iestāde var savstarpēji elektroniski vienoties par maksājuma pieteikuma sagatavošanas termiņiem un izdevumu periodu, bet nepārkāpjot Regulas Nr. 2021/1060 91. pantā noteiktos termiņus maksājuma pieteikuma iesniegšanai.

²³ Saskaņā ar MK 2022. gada 14. jūlija noteikumu Nr. 427 "Revīzijas iestādes funkciju nodrošināšanas kārtība Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027. gada plānošanas periodā" 4. punktu un Ministru kabineta 2022. gada 25. aprīļa noteikumu Nr. 205 "Valsts budžeta līdzekļu plānošanas kārtība Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai un maksājumu veikšanai 2021.-2027. gada plānošanas periodā" V. sadaļu

²⁴ Saskaņā ar MK 2022. gada 14. jūlija noteikumu Nr. 427 37. punktu

²⁵ Saskaņā ar MK 2022. gada 14. jūlija noteikumu Nr. 427 38. punktu

Pārskata papildinājums	Veiktās pārbaudes
	ERAF pārskatā deklarētie izdevumi atbilst izdevumiem, kas deklarēti 3. grāmatvedības gada maksājuma pieteikumā. Darbību revīzijas ietvaros pārbaudītas revīzijas liecības visiem 3 darījumiem (ieguldījums FI projektā), proti: izdevumi, kas ir iekļauti maksājuma pieteikumā ir faktiski veikti un ir nodrošināta to izsekojamība. Attiecībā uz TP summu, pārbaude nav veikta, tā kā šo summu automātiski aprēķina SFC2021.
2. papildinājums	N/A – 3. grāmatvedības gada ietvaros nav atsaukto summu
3. papildinājums	Pārbaudīts, vai 3. papildinājumā norādītās summas atbilst FI samaksāto programmas iemaksu (avansa) summai. Summas, kas norādītas 3. papildinājumā, atbilst FI samaksātai programmas avansa summai. Summu pamato informācija, kas pieejama VI līmenī, un tā atbilst maksimālajai summai (limitam) – 30% apmērā no kopējās Programmas iemaksu summas, par ko FI ir uzņemtas saistības saskaņā ar Finansēšanas nolīgumu.
4. papildinājums	N/A – 3. grāmatvedības gada ietvaros nav veiktas korekcijas un papildu korekcijas (atlikušā kļūdas līmeņa samazināšanai) pārskatā nav nepieciešamas.
5. papildinājums	Pārbaudīts, vai summas, kas norādītas 5. papildinājumā, ir pareizi iedalītas dažādām prioritātēm atkarībā no attiecīgo veicinošo nosacījumu (<i>enabling conditions</i>) izpildes vai neizpildes. Summas, kas norādītas 5. papildinājumā, ir pareizi norādītas – veicinošie nosacījumi ir izpildīti.
6. papildinājums	N/A – 3. grāmatvedības gadā nav deklarēts neviens finansējuma saņēmējam veiktais valsts atbalsta avansa maksājums.

6.3. Norāda revīziju rezultātā gūtos secinājumus par pārskatu pilnīgumu, precizitāti un patiesumu, tostarp informāciju par pārskatos veiktajām un atspoguļotajām attiecīgajām finanšu korekcijām pēc šiem secinājumiem

RI 2025. gada 15. janvārī iesniedza GI un VI viedokli par ERAF pārskata projektu, kas tika iesniegts 2024. gada 27. decembrī. Balstoties uz 6.2. sadaļā aprakstītajām pārbaudēm, RI var apliecināt, ka ir gūta pietiekama pārlicība²⁶, ka ERAF pārskats ir sagatavots saskaņā ar regulas Nr. 2021/1060 76. panta 1.b) punktu un XXIII pielikumā sniegtajai formai un tajā **sniegtā informācija ir pilnīga, precīza un ticama**. Papildu korekcijas pārskatā nav veicamas.

RI neveica atlikušās kļūdas aprēķinu, tā kā darbību revīzijas ietvaros netika identificēti trūkumi ar finansiālu ietekmi (skatīt 5.9. sadaļu) un pārskatā nav veiktas korekcijas.

6.4. Norāde par to, vai jebkādiem konstatētajiem pārkāpumiem ir sistēmisks raksturs un par veiktajiem pasākumiem

Sistēmiska rakstura problēmas netika konstatētas.

²⁶ Laika periodā no 2025. gada 15. janvāra līdz GKZ apstiprināšanai un atzinuma sniegšanai atbilstoši RI pieejamai informācijai nav konstatēti apstākļi, kas varētu ietekmēt RI veikto pārbažu rezultātus

7. CITA INFORMĀCIJA

7.1. Revīzijas iestādes novērtējums par iespējamās krāpšanas gadījumiem, kas konstatēti tās veikto revīziju ietvaros (un gadījumiem, par kuriem ziņojušas citas valsts vai Savienības struktūras un kas attiecas uz revīzijas iestādes revidētajām darbībām), un par veiktajiem pasākumiem. Informācija par gadījumu skaitu, nopietnību un skartajām summām, ja tas zināms.

Atbilstoši EK vadlīnijām, informatīviem paziņojumiem un Starptautiskajiem revīzijas standartiem, kuru prasības ir iestrādātas RI procedūrās un pārbaudes lapās, RI nodrošina, ka krāpšanas riskiem tiek pievērsta pastiprināta vērība²⁷ gan izstrādājot Revīzijas stratēģiju, gan veicot auditus un darbību revīzijas. RI auditu un revīziju plānošanas posmā analizē un identificē krāpšanas riskus vadības un kontroles sistēmā, kā arī visā projekta atlases un ieviešanas posmā (t.sk., izmantojot ARACHNE pieejamo informāciju), audita apsvērumi un secinājumi tiek dokumentēti audita dokumentos (audita plāns, pārbaudes lapas, risku izvērtējuma matrica, u.c.).

Gadījumā, ja RI konstatē pazīmes, kas varētu liecināt par iespējamu krāpšanu, pēc RI iekšējās neatbilstību darba grupā²⁸ izdarītajiem secinājumiem un konsultēšanās ar izmeklēšanas iestādēm, informācija tiek nodota ES fondu izmeklēšanas iestādēm – Eiropas Prokuratūrai, nacionālajām izmeklēšanas iestādēm vai OLAF. Lai informācija tiktu uzkrāta un sagatavota kvalitatīvi, tiktu iegūti nepieciešamie fakti un konstatējumi noformēti atbilstoši izmeklēšanas vajadzībām, auditori izmanto AFCOS izstrādāto skaidrojošo metodiku – *Kārtību, kādā iestādes ziņo Eiropas Prokuratūrai (EPPO) saistībā ar aizdomām par krāpšanu pret ES finanšu interesēm*²⁹. RI ir tiesības ziņot arī Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (OLAF) uzturēta datu apmaiņas sistēmā IMS, ja par konkrēto neatbilstību neziņo citas iestādes.

Revīzijas periodā 2021.-2027. gada plānošanas perioda **pārbaudēs RI nav konstatējusi pazīmes**, kas varētu liecināt par iespējamām pārkāpumiem, krāpšanas vai korupcijas, tai skaitā interešu konflikta gadījumiem. Tā kā RI ir uzkrājusi aktuālus datus un pieredzi par 2014.-2020. gada plānošanas periodā identificētajiem gadījumiem, kā arī virkni citu auditēto ES un citu ārvalstu investīciju fondu³⁰ revīzijās, iegūtās zināšanas, prasmes un pieredze tiek pastāvīgi izmantoti arī audita darbā 2021.-2027. gada plānošanas periodā, kā piemēram, analizējot tendences iepirkumos, pievēršot uzmanību specifiskiem aspektiem interešu konflikta neesamības pārbaudēs, kritiski novērtējot finansējuma saņēmēju pārstāvētās nozares un uzņēmējdarbības veidus, iespējamās uzvedības modeļus. Palīdzīgs praktiskais atbalsts RI pārbaudēs ir AFCOS 2022. gadā izstrādātais Noziegumu tipoloģijas filtrēšanas rīks³¹ un informatīvā metodika — *Noziedzīgi nodarījumi pret ES finanšu interesēm: definīcijas, tipoloģijas, pazīmes un prakses piemēri*.

Revīzijas periodā Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienests (AFCOS), kura funkcijas pilda FM ES fondu revīzijas departaments, 2024. gada 3. decembrī ir saņēmis vienu signālu par iespējamām pārkāpumiem publisko iepirkumu jomā, kas saistīts ar Programmas projektu. Trešās puses iesniegumā norādīts uz iespējamām riskiem sociāli atbildīga publiskā iepirkuma kritēriju piemērošanā ES fondu projekta būvdarbu iepirkuma ietvaros. Saņemto signālu AFCOS pārsūtījis izvērtēšanai CFLA. Saskaņā ar CFLA sniegto informāciju AFCOS pārstāvjiem un KPVIS pieejamo informāciju, CFLA ir veikusi konkrētā iepirkuma pārbaudi un nav konstatējusi pārkāpumus iepirkuma procedūrā. Turpmāk projekta ieviešanas laikā CFLA veiks būvdarbu

²⁷ RI kārtības “Kārtība, kādā Revīzijas iestāde veic krāpšanas riska izvērtēšanu sistēmu auditu un darbību revīziju ietvaros” (aktualizēta 2024. gada 2. maijā) un “Kārtība, kādā tiek veikti sistēmu auditu” (aktualizēta 2024. gada 2. oktobrī) un “Kārtība, kādā tiek veiktas darbību revīzijas Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā” (izstrādes procesā)

²⁸ Izveidota ar FM 2022. gada 10. oktobra rīkojumu Nr. 2022/4 “Par neatbilstību darba grupas izveidošanu”

²⁹ Pieejama FM tīmekļa vietnē <https://www.fm.gov.lv/lv/normativie-akti-10>

³⁰ Iekšējās drošības fonda (2014-2020 un 2021-2027), Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (2014-2020 un 2021-2027), Finanšiāla atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai (2021-2027), Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (2014-2020), ESF+ programmas materiālās nenodrošinātības mazināšanai (2021-2027), Atveseļošanas un noturības mehānisma, Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu, Latvijas – Šveices sadarbības programmas un citās revīzijās

³¹ AFCOS Latvija izveidots noziedzīgu nodarījumu pazīmju un to tipoloģijas filtrēšanas rīks Microsoft Power BI platformā

līguma izpildes uzraudzību, pārbaudot, vai iepirkumā uzvarējušais pretendents faktiski nodrošina sociāli atbildīga publiskā iepirkuma kritēriju izpildi atbilstoši piedāvājumā norādītajam. Minētajam gadījumam **nav ietekmes uz 3. grāmatvedības gada ietvaros deklarētajiem izdevumiem.**

Balstoties uz AFCOS saņemtajiem signāliem, ES fondu finansētajos projektos 2024. gadā nav konstatēti krāpšanas gadījumi.

Papildus RI, izvērtējot VI iesniegto aktuālo “Vadošajā iestādē konstatēto atvērto (un slēgto) problēmgadījumu reģistru 2021.-2027. gada plānošanas periodā”, secināja, ka tajā iekļautā informācija atbilst AFCOS pieejamajai un RI rīcībā esošajai informācijai, tādējādi **nav konstatējama ietekme uz VI Pārvaldības deklarācijā sniegtajiem apgalvojumiem.**

7.2. Turpmākie notikumi pēc grāmatvedības gada beigām un pirms gada kontroles ziņojuma nosūtīšanas Komisijai un kurus ņem vērā, nosakot ticamības līmeni un sagatavojot revīzijas iestādes atzinumu

RI rīcībā nav informācijas par turpmākiem notikumiem, kuri varētu būtiski ietekmēt šajā GKZ izklāstīto novērtējumu, ticamības līmeni un RI atzinumu.

8. VISPĀRĒJAIS TICAMĪBAS LĪMENIS

8.1. Norāde par vispārējo ticamības līmeni attiecībā uz pārvaldības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību un skaidrojums par to, kā šis līmenis tika iegūts, izmantojot sistēmas revīziju un darbības revīziju rezultātus. Attiecīgā gadījumā revīzijas iestāde ņem vērā arī citu valsts vai Savienības veiktā revīzijas darba rezultātus.

Revīzijas atzinuma sagatavošanai pārliecība par izdevumu likumību un pareizību un par vadības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību ir balstīta uz sistēmas auditu (skatīt *4. sadaļu*) un darbību revīzijas (skatīt *5. sadaļu*) rezultātiem, kā arī ir ņemti vērā pārskata revīzijas (skatīt *6. sadaļu*) un pārvaldības deklarācijas pārbaūžu rezultāti (skatīt *1.5. un 4.3.3. sadaļas*).

Jomas, kurās RI saskata iespējas būtiskākajiem uzlabojumiem, ir mērķtiecīga pārmaiņu vadība, lai pārietu uz riskos balstītu proporcionālu pārbaūžu pieeju gan CFLA, gan arī VI līmenī, skaidrs lomu un atbildību sadalījums programmā iekļauto horizontālo principu jēgpilnai ieviešanai, kā arī nepārprotams VI *tonis no augšas* efektīvu pretkrāpšanas pasākumu ieviešanai VKS iestādēs, jo īpaši tajās, kas ir jaunas 2021.-2027. gada plānošanas periodā. Tāpat kritiski svarīgi ir pēc iespējas ātrāk veikt tirgus nepilnību sākotnējo (ex-ante) novērtējuma aktualizāciju finanšu instrumentu investīcijām, tā kā jau šobrīd – nepilnu gadu pēc FI atbalsta sniegšanas uzsākšanas, ir nepieciešami grozījumi nacionālajā normatīvajā regulējumā finansējuma pārvirzīšanai no viena – mazāk pieprasīta atbalsta veida (produkta), uz citu, kuram lielā pieprasījuma dēļ trūkst finansējums.

Sistēmai tika sniegts **2. kategorijas** novērtējums un atbilstoši darbību revīzijas rezultātiem **kopējais kļūdu īpatsvars** (TER) ir pieņemts kā **0 %**, detalizēti skatīt *5.9. sadaļā*.

Revīzijas periodā nav veikti EK un ERP auditi.

Pārvaldības deklarācijas pārbaūžu rezultātā RI nekonstatēja būtiskas atšķirības ar RI secinājumiem.

Iepriekš minētais ļauj secināt, ka ir sniedzams revīzijas atzinums bez iebildēm, detalizēti skatīt *15. tabulu*.

Revīzijas atzinuma izdošana

Revīzijas atzinums par izdevumu likumību un pareizību un VKS pienācīgu darbību	RI atzinuma elementi un vispārējā ticamība				Korektīvie pasākumi, kas jāīsteno dalībvalstij
	VKS darbība		Izdevumu likumība un atbilstība pārskatos	Pārskati	
	Sistēmas revīziju rezultāti	TER (darbību revīziju rezultātiem)	RER (TER mazināta, veicot finanšu korekcijas pirms pārskatu iesniegšanas EK)		
1 – Atzinums bez iebildēm	1. vai 2. kategorija	un $TER \leq 2\%$	un $RER \leq 2\%$	Labojumi pārskatos $\leq 2\%$	Veiktas individuālo izlases kļūdu korekcijas.
1 – Atzinums bez iebildēm	2. kategorija	un/vai $2\% < TER < 5\%$	un $RER \leq 2\%$	Labojumi pārskatos $\leq 2\%$	Veiktas individuālo izlases kļūdu korekcijas. Veikti uzlabojumi, lai novērstu VKS trūkumus.
2 – Atzinums ar iebildēm (iebildēm ir ierobežota ietekme)	2. kategorija	un/vai $2\% < TER < 5\%$	NA	NA	Veiktas individuālo izlases kļūdu korekcijas. Veikti uzlabojumi, lai novērstu VKS trūkumus.
3 – Atzinums ar iebildēm (iebildēm ir būtiska ietekme)	3. kategorija	un/vai $5\% \leq TER \leq 10\%$	un/vai $RER > 2\%$	un/vai labojumi pārskatos $> 2\%$	Ekstrapolētās finanšu korekcijas jāīsteno, lai samazinātu RER līdz 2% vai zemāk (tai skaitā individuālo izlases kļūdu korekcijas).
4 – Negatīvs atzinums	4. kategorija	un/vai $TER > 10\%$	un/vai $RER > 2\%$	un/vai labojumi pārskatos $> 2\%$	Veikt uzlabojumus, lai novērstu VKS trūkumus. Ieviest labojumus pārskatos.

Ņemot vērā, ka ir viena programma, kura aptver fondus: ERAF, KF, ESF+ un TPF, RI apstiprina, ka izdarītie secinājumi attiecas uz visiem fondiem.

8.2. Jebkādu īstenotu ar finanšu korekcijām nesaistītu mazināšanas darbību un īstenotu finanšu korekciju novērtējums, papildu korektīvu pasākumu nepieciešamības novērtējums gan no pārvaldības un kontroles sistēmu uzlabošanas viedokļa, gan no ietekmes uz Savienības budžetu viedokļa

Atsauces periodā nav veikti ieturējumi EK deklarētajos izdevumos, kā arī nav veikts korekcijas EK iesniedzamajā ERAF pārskatā. Papildu korektīvi pasākumi arī nav nepieciešami.

Sagatavoja: Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments:

Inese Levana
Agnese Abula
Inese Dolga

Apstiprināja:

Revīzijas iestādes vadītāja
Nata Lasmane

/paraksts*/

**DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU*

9. GADA KONTROLES ZIŅOJUMA PIELIKUMI

9.1. Sistēmas revīziju rezultāti

Revidētā vienība	Fonds (vairāku fondu programma)	Revīzijas nosaukums	Galīgā revīzijas ziņojuma datums	Programma: Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001)										Vispārējais novērtējums (1., 2., 3. vai 4. kategorija**)³²	Piezīmes
				Pamatprasības (Galvenās prasības)³³											
				PP 1	PP 2	PP 3	PP 4	PP 5	PP 6	PP 7	PP 8	PP 9	PP 10		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
VI	ERAF, KF, ESF+, TPF	Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām	09.01.2025	2	1*	2*	2	1	2*	2	1*	1*	1*	2. kategorija	
AI(-s)				2	2*	2*		2*	2*	2				2. kategorija	Auditētas atsevišķas AI – skatīt 4.3.1. sadaļas 5. tabulu
SI				1	2*	2*	2	1	2*	2				2. kategorija	
GI				1						1			1*	1. kategorija	GI tika novērtēta arī PP7

Piezīme. Šajā tabulā tukšās (pelēkās) daļas attiecas uz galvenajām (pamat) prasībām, kuras revidētajai vienībai nepiemēro.

* Pamatprasības vērtējums paliek iepriekšējais – no 2014.-2020. gada plānošanas perioda RI auditiem.

**15. kolonnā lietoto novērtējumu skaidrojums atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XI pielikuma 2. tabulai:

1. kategorija	Darbojas labi. Uzlabojumi nav nepieciešami vai arī nepieciešams tikai neliels uzlabojums
2. kategorija	Darbojas. Nepieciešami daži uzlabojumi
3. kategorija	Darbojas daļēji. Nepieciešami būtiski uzlabojumi
4. kategorija	Būtībā nedarbojas

³² Kā noteikts Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XI pielikuma 2. tabulā

³³ Kā noteikts Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XI pielikuma 1. tabulā

9.2. Darbību revīziju rezultāti

Fonds	Programmas CCI numurs	Programmas nosaukums	A	B		C	D	E	F	G	H
			Summa EUR, kas atbilst kopai, no kuras veidota izlase(*)	Revidētie grāmatvedības gada izdevumi nejaušajā izlasē(**)		Nepareizo izdevumu summa nejaušajā izlasē	Kopējais kļūdu īpatsvars	Kopējā kļūdu īpatsvara rezultātā veiktās korekcijas	Atlikušais kopējais kļūdu īpatsvars	Citi revidētie izdevumi_	Nepareizo izdevumu summa citos revidētajos izdevumos
				Summa	%						
ERAF	2021LV16FFPR001	ES kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam	69 248 189,40	69 248 189,40	100%	0,00	0%	0,00	-	0,00	0,00

(*) nav iekļauti TP izdevumi

(**) izdevumi pārbaudīti pilnā apmērā.

9.3. Aprēķini, uz kuriem pamatojas nejauša atlase, kopējais kļūdu īpatsvars un kopējais atlikušo kļūdu īpatsvars

Pamatojums aprēķinu nesniegšanai

Kā aprakstīts GKZ 5. sadaļā, saskaņā ar informāciju, kas iegūta no KPVIS, kā arī ir pieejama SFC2021 sistēmā, 3. grāmatvedības gada laikā EK tika deklarēti izdevumi kopā 71 671 875,93 EUR apmērā Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) ietvaros, tai skaitā tehniskā palīdzība 2 423 686,53 EUR, kas deklarēta atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 36. panta 4. punkta b(i)) apakšpunktam.

Izlases kopu veido izdevumi 69 248 189,40 EUR apmērā, kas sastāv no trīs maksājumiem viena FI Līdzdalības fondā – projektā Nr. 1.2.0.0/23/001 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam finanšu instrumenti (atbalsts uzņēmējdarbībai)”.

Ņemot vērā mazo atlases vienību skaitu un faktu, ka maksājums ir avansa maksājums (ieguldījums) FI Līdzdalības fondā, **izlase netika veikta**. Izdevumi tika pārbaudīti pilnā apmērā.

Tā kā revīzijas ietvaros netika konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi, tad arī netika aprēķināts kopējais kļūdu īpatsvars (**TER**), kas tika **pieņemts kā 0%**.

Savukārt, atlikušās kļūdas īpatsvars (**RER**) aprēķins **netika veikts**, jo kopējais kļūdu īpatsvars ir 0% un GI sagatavotajā ERAF pārskatā par 3. grāmatvedības gadu nav veiktas korektīvas darbības.

9.4. Konstatēto trūkumu tipoloģija 2021-2027

Ref. Nr.	Kategorija	Ref. Nr.	Apakš-kategorija	Aizdomas par krāpšanu	Gold-plating	Gadījumu skaits		Faktiskie neatbilstoši veiktie izdevumi izlasē, EUR
						Nesistēmiski	Sistēmiski	
7	Finanšu instrumenti	7.2	Dokumentācijas un/vai revīzijas liecību trūkums un/vai nepilnīga dokumentācija (Regulas Nr. 2021/1060 XIII pielikums), piemēram, ex-ante novērtējums; finansēšanas līgumi vai stratēģijas dokumenti; cita dokumentācija, kas pamato maksājumu pieteikumus no gala saņēmējiem, piemēram, uzņēmējdarbības plāni vai līdzvērtīgi dokumenti, tostarp iepriekšējie gada pārskati; kontrolsaraksti un ziņojumi FI īstenojošo struktūru līmenī; utt.	-	-	4	-	0,00
		7.9	Citi	-	-	4	-	0,00
KOPĀ				-	-	8	-	0.00